

Marksiizm ve sosyal-şovenizm / 3 - H. Fırat

Yeri geldikçe Türkiye solunun kırk yıllık teorik "geleneği" olmakla övünen solun bu "Beyaz Türkleri", son kırk yıldır Türkiye toplumunu bunaltan ve halen de toplumsal

düzyde tüm yakıcı ağırlığını koruyan bir "sorun"dan sözde "teorik" alandaki cam-bazlıklarla kendilerini işte böylece sıyır-mış sayabildiler.

Kürt sorununu "yok sayarsanız yok

olur!" diyen despot şarlatanların yönettiği bir ülkenin sol Kemalist çizgideki Beyaz Türkleri'ne pek yakışan bir sonuç olmalı bu.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2022 / 05
31 Ocak 2022

Kızıl Bayrak

kizilbayrak61.net

Yatağını arayan toplumsal öfke...

3

Demokrasi mücadelesi ve işçi sınıfı

İşçi sınıfı, demokrasi mücadelesinin de öncüsüdür. Bu olmadan demokrasi mücadelesinde kazanımlar elde edip kalıcılaştırmanın güvencesi yoktur.

8

Dersler çıkaracağız ki aynı hatalara tekrar düşmeyelim!

Metal işçilerinin memnuniyetsizliği, harekete geçmesi için yeterli olmadı. MESS, AKP-MHP rejimi ve sendika bürokratları da rahat bir nefes aldı.

17

Kazakistan'daki gelişmeler ışığında Çin-Rusya işbirliği

ABD karşıtlığı üzerinden pekişen Çin ve Rusya'nın "dostluğu", orta ve uzun vadede üçlü çekişmeye dönüşebilecek güçlü dinamikler barındırıyor.

Necmettin Büyükkaya: Sınır tanımayan bir dava insanı - Baki Duman

s.15

LL Konferansı'nın ardından

s.18

Yatağını arayan toplumsal öfke...

Sorunlar ve olanaklar

İktisadi, siyasi, sosyal, kültürel vb. çok yönlü sorunların üst üste bindiği ve emekçilerin üzerinde büyük bir ağırlığa dönüştüğü dönemlerde toplumun derinliklerinde enerji birikimleri oluşmakta, bunun kendisi yılların, on yılların birikimi üzerinden sert kırılmalara yol açabilmektedir. Bu yönüyle toplumsal yaşamda ani ve sarsıcı şekilde ortaya çıkan sosyal patlamalar, yerin derinliklerindeki fay hatlarındaki kırılmalara, sarsıcı depremlere benzetilir.

BİRKEN ÖFKE VE SERMAYE DÜZENİ

İçinden geçmekte olduğumuz süreçte Türkiye toplumunda ciddi sarsıntılara yol açacak kırılmaların yaşanabileceği farklı sınıf ve kesimler tarafından sık sık dile getiriliyor. Gerek burjuva köşe yazarları ve araştırmacıların kaleme aldığı makalelerde, gerekse TÜSİAD vb. sermaye örgütlerinin raporlarında çeşitli vesilelerle bu "tehlike"ye işaret ediliyor. Gericici-faşist rejimin sözcüleri bu gerçeği henüz açıktan kabullenmese de zaman zaman dışı vuran "sokak" korkuları onların da durumun farkında olduğunu gözler önüne seriyor.

Bütünlüğü üzerinden bakıldığında, sermaye düzeninin "sosyal patlama" ya da sokak mücadelelerine yaklaşımları yöntemsel farklılıklar taşısa da, ortak sınıf çıkarlarını korumayı esas alıyor. Bu bağlamda, sermaye iktidarının olası kitle hareketlerine dönük hazırlıkları üzerinden öne çıkan başlıklar şöyle sıralanabilir:

- Sınıf ve emekçi yığınlar üzerindeki katı kuşatmayı tahkim etmek, baskı ve zorbalığın dozunu her geçen gün arttırmak, hali hazırda en temel yönelim durumunda. Gericici-faşist iktidarın olası kitle hareketlerine dönük saldırı hazırlığının bir diğer boyutunu ise gericici-faşist çetelerin böylesi süreçlere hazırlanması ve bizzat düzenin silahlı aygıtlarının buna göre dizayn edilmesi oluşturuyor.

- Başta dinsel gericilik ve ırkçı şove-

nizm olmak üzere her türden burjuva gericiliğini sistemli olarak topluma enjekte etmek, bu yolla işçi ve emekçilerin bilinçlerini dumura uğratmak ise bir diğer yönelim olarak öne çıkıyor.

- Toplumun derinliklerinde biriken enerjiyi farklı kanallara akıtma yöntemi ise sadece Türkiye'de değil benzer gelişmelerin yaşandığı birçok ülkede sermaye iktidarlarının en temel yönelimlerinden biri. Kitlelerin kabaran öfkesi düzen içi iktidar ve rant kavgasının malzemesi yapılarak paralize edilmek isteniyor. Gericici-burjuva örgütlenmelerin, tarikatların, cemaatlerin ve her türden paramiliter yapının önü açılarak, emekçilerin çıkış arayışları bu kanallar üzerinden etkisizleştirilmeye çalışılıyor.

- Provokasyonlar, katliamlar, savaş çığırtkanlığı ya da temelsiz "müjdeler" ve sözde "zaferler" aracılığı ile gerilim ve enerjiyi boşaltmak ise son yıllarda gericici-faşist iktidarın kullandığı önemli araçlardan biri olarak öne çıkıyor.

- İçinde bulunduğumuz seçim sürecini istismar ederek emekçi kitlelerin öfkesini sandığa tahvil etme çabası ise güncel planda iktidarı ve muhalefetiyle düzenin tüm güçlerinin ortak yönelimi durumunda.

YATAĞINI ARAYAN TOPLUMSAL ÖFKE: SORUNLAR VE OLANAKLAR

Türkiye toplumunun derinliklerinde yer alan fay hatlarında büyük bir enerji birikmiş bulunuyor. Bunun kendisi sadece AKP'li yılların alabildiğine ağırlaştığı sorunlar yumağının değil, aynı zamanda önceki dönemlerden devralınan, yıllara yayılan ve işçi ve emekçilere kesintisiz olarak dayatılan çok yönlü saldırıların dolaysız bir ürünü.

Ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda büyük yıkımlara neden olan neoliberal saldırı programı ve buna eşlik eden demokratik hak ve özgürlüklerin tırpanlanması süreci özellikle son yıllarda görülmemiş boyutlara ulaştı. Bu sü-

reçte işçi ve emekçiler aklık sınırında bir yaşama mahkûm edilirken en temel ve insani haklarından yoksun bırakıldı. Devrimci-sosyalist harekete etkili darbeler indirilerek güçten düşürüldü. İlerici-demokratik örgütlenmeler, basın-yayın kuruluşları kuşatma altına alındı, sermaye iktidarının arka bahçesine dönüştürülen sendikal düzen üzerinden işçi sınıfı üzerinde belli açılardan kontrol sağlandı. Toplumun nefes boruları adeta bir bir tıkandı. Böylece başta işçi sınıfı ve emekçiler olmak üzere, toplumsal mücadele dinamiklerinin sinir uçlarına önemli darbeler vurulmuş oldu. Emekçi yığınlarda bugün için kendini ortaya koyan "edilgenliğin" gerisinde "geçici felç" etkisi yaratan bu çok yönlü saldırıların olduğunu gözden kaçırmamak gerekiyor.

Lakin, aynı gelişmelerin öteki yüzünde açlığa, sefaletle mahkûm edilen, söz-eylem ve örgütlenme hakkı başta olmak üzere en demokratik hakları ellerinden alınan, yoksulluk ve yoksunluk cenderesinde bunalan emekçi yığınların biriktirdiği patlama dinamikleri yer alıyor. Söz konusu dinamikler henüz yatağını bulup kendisini ortaya koyamasa da diyalektik gelişimin ürünü olan ve bugün için öfke-edilgenlik çelişkisi üzerinden kendini ortaya koyan denge geçici olmaya mahkûmdur. Zira, çelişki gelişmenin en temel dinamiğidir ve ilelebet aynı denge üzerinden varlığını devam ettiremez. Tıpkı sarsıcı depremlerde olduğu gibi, toplumun derinliklerinde mayalanan öfke de kendi başına dışsal müdahalelerle ilelebet bastırılamaz. Hele ki, kapitalist sistemi belirleyen kriz dinamiklerinin bu denli ağırlaştığı günümüz koşullarında.

ÇOK YÖNLÜ HAZIRLIĞIN HAYATİ ÖNEMİ!

Olgusal olarak toplum yaşamında ortaya çıkabilecek sarsıntıları öngörmek ile bu süreçlere hazırlanmak iki ayrı şeydir. Yukarıda, burjuvazinin böylesi süreçlere

dönük kesintisiz bir hazırlık içerisinde olduğunu öne çıkan yönleri üzerinden özetlemiş olduk.

Sınıf hareketi ve ona önderlik eden güçler için de bu sarsıntılı çıkışlara, güçlü sosyal mücadelelere dönük çok yönlü hazırlık hayati bir önem taşımaktadır. Zira, toplumsal mücadeleler nesnel olarak gelişip patlak verirler, ancak bu mücadelelerden kazanımla çıkmak çoğu zaman böylesi dönemlere hazırlıklı olan sınıf ya da sınıflarla mümkündür.

Bunun çarpıcı örneklerine Mısır, Tunus vb. bir dizi ülkede yaşanan yakın dönem olayları üzerinden tanıklık etmiş bulunuyoruz. Bu deneyimlerin bize sunduğu derslerin başında ise, olağan süreçlerde işçi sınıfı içerisinde gelişen mücadele potansiyellerine de yaslanarak devrimci partinin güç haline getirilmesi, mevziler kazanması, bu çaba içerisinde sınıf hareketinin yapısal sorunlarına etkili müdahalelerde bulunması geliyor. Sınıf hareketinin kendini tabandan yukarıya doğru devrimci temeller üzerinde inşa etmesi için atılacak adımlar da geleceğin fırtınalı süreçlerine hazırlığın bir diğer önemli ayağını oluşturuyor.

Bu çok yönlü hazırlık başarılı bir şekilde sürdürülebilir ve devrimci sınıf partisi işçi sınıfı içerisinde ve merkezlerinde sağlam mevziler kurabilirse, gelecekte toplumsal mücadelelerin ve sınıf hareketinin devrimci önderlik ihtiyacına yanıt vermek adına bugünden önemli dayanaklar inşa edilmiş olacaktır.

"Devrimler büyük birikimler üzerinden kendiliğinden patlamalar biçiminde yaşanabilir. Devrimler derken, isyan, ayaklanma ayırmıyorum. Sosyal olaylar, büyük sosyal çıkışlar, patlamalar diyelim biz bunlara. Ama nasıl geldikleri, toplumdaki hangi birikimlerin üzerine geldikleri gene de çok önemli. Hangi mücadele birikimlerinin, hangi örgütsel birikimlerin, hangi deneyimsel birikimler üzerine geldikleri..." (Ortadoğu'da halk hareketleri-3/Tunus-Mısır dersleri, H. Fırat)

Demokrasi mücadelesi ve işçi sınıfı

A. Engin Yılmaz

Bilimsel sosyalizmin kurucuları olan Marx ve Engels, *Komünist Manifesto*'da, "Feodal toplumun yıkıntılarında doğan modern burjuva toplum, ... eskilerin yerine yeni sınıflar, yeni baskı koşulları ve yeni mücadele biçimleri koydu. Tüm toplum giderek iki büyük düşman kampa, doğrudan birbiriyle karşı karşıya gelen iki büyük sınıfa bölünüyor. Burjuvazi ve proletarya..." temel gerçeğini vurguluyorlar. "Burjuvazi ile karşı karşıya gelen bütün sınıflar içerisinde yalnızca proletarya gerçekten devrimci bir sınıftır." diyorlar. Komünizme geçişi mümkün kılan biricik sınıfın proletarya olduğunu nedenleriyle birlikte açıklıyorlar.

Kapitalizmde tüm üretim araçları burjuvazinin özel mülkiyet tekeli altındayken, proletarya işgücünü kapitalistlere para karşılığında satmak zorunda olan bir sınıftır. Bu, burjuvazi ile proletarya arasında uzlaşmaz sınıf çelişkisi ve mücadelesi demektir. Kapitalist düzen sürdükçe proletaryanın burjuvazinin sömürü ve tahakkümünden kurtulması mümkün değildir. Dolayısıyla üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılması, işçi sınıfının kendisiyle birlikte tüm ezilenlerin kurtuluşunu sağlamanın ön koşuludur. Özel mülkiyeti ortadan kaldırma tarihsel görevi ise işçi sınıfının omuzlarındadır. "İki büyük düşman kampa bölünen" toplumda "karşı karşıya gelen iki büyük sınıf" arasında süren mücadelede, işçi sınıfı tüm ezilenlerin öncüsü, sınıfsız ve sömürsüz bir toplumun kurucusudur.

İşçi sınıfı için siyasal mücadele süreci ise aynı zamanda onun "demokrasi okulu"nda okuduğu bir süreçtir. Demokratik-siyasal sorunlar temeli üzerinde mücadeleye girişen işçi sınıfı bu "okul"da eğitimden geçer, gücünü ve bilincini geliştirir. Demokratik mevziler kazanır ve bunları daha ileri mücadelelerin dayanağı olarak kullanır. Böylece burjuvazinin sınıf iktidarını yıkma kapasitesine ulaşır.

İŞÇİ SINIFI DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN ÖNCÜSÜDÜR

İşçi sınıfı, sadece sosyalizm mücadelesinin değil demokrasi mücadelesinin de öncüsüdür. İşçi sınıfının mücadelesi ve önderliği olmadan demokrasi mücadelesinde ilerleme ve kazanımlar elde etmenin ve kalıcılaştırmanın güvencesi yoktur.

Demokrasi mücadelesi kendi içinde bir reformlar mücadelesi değil, sermayenin sınıf iktidarına karşı yürütülen mücadelenin bir parçasıdır. Burjuvazinin demokratik hak ve özgürlükler alanında adımlar atması, elde edilen tüm kazanımlar, işçi sınıfının zorlu mücadelelerinin basıncıyla mümkün olmuştur.

Toplumlardaki her demokratik ilerleme, işçi sınıfının burjuvaziye karşı yükselteceği mücadeleye bağlıdır. Dolayısıyla yirmi yıllık iktidarı süresince demokratik hak ve özgürlükleri adım adım tasfiye eden tek adam rejimi altında "Türkiye'nin demokratikleşmesi" sorununda atılacak ileri adımlarda da işçi sınıfının oynayacağı rol belirleyicidir. Örgütlü ve bilinçli bir işçi hareketi geliştirilemediği, onun önderlik ettiği bir mücadele örgütlenemediği koşullarda demokrasi mücadelesini ilerletmek olanaklı değildir.

Burjuva dünyasındaki kimi araştırmalar da bu gerçeği ortaya koymaktadır. 2019 Ekim'inde *Independent*'de yer alan *Washington Post*'un bir araştırması, bu çerçevede oldukça çarpıcıdır. Demokrasinin gelişmesinin sistemli olarak incelenen bu araştırma, kitlesel protestoların başarısının protestoyu kimin yaptığına bağlı olduğunu vurguluyor. 150 farklı ülkenin yüz yılını inceleyen araştırma, demokrasi için işçi sınıfı hareketlerinin şart olduğunu ortaya koyuyor. İşçi sınıfının demokratikleşmenin temel gücü olduğu saptaması yapılıyor.

DEMOKRASİ ÖRGÜTLÜ VE BİLİNÇLİ SINIFIN ESERİDİR

Sadece az gelişmiş ülkelerde değil, tüm gelişmiş kapitalist ülkelerde de demokrasi sorunu ve mücadelesi temel bir sorundur. Zira kapitalizm bu sorunu döne döne üretmektedir. Dünya kapitalizminin çok boyutlu krizlerle boğuştuğu bugünün dünyasında, özellikle de krizin derinleştiği koşullarda demokratik kazanımlar adım adım gasp ediliyor ve giderek polis rejimlerine geçiliyor. Devrimci işçi sınıfı hareketinin mücadeleleriyle kazanılan demokratik hak ve özgürlükler, işçi sınıfının örgütsüzlüğü ve politik mücadele sahnesinde yerini alamaması sayesinde adım adım gaspediliyor. Dolayısıyla, burjuva demokrasisiyle övünen Batılı emperyalist ülkelerde de işçi sınıfının önünde temel bir demokrasi sorunu ve mücadelesi duruyor.

Bugünün Türkiye'sinde, yaşanan çok yönlü ağır kriz batağında aynı olgu yaşanıyor. Sermaye devletinin "bekası", "ülkenin bölünmez bütünlüğü", "iç ve dış düşman" tehlikesi, "terör ve bölücülük" vb. bahanelerle dozu artırılan devlet terörü ve zorbalığıyla toplumun tümünden sindirilip susturulması hedefleniyor. Temel hak ve özgürlükler gasp edilip en sıradan hak alma mücadelesi bile "terör" gerekçesiyle yasaklanıyor. İşçi sınıfının örgütlü ve bilinçli mücadelesi olmadığı içindir ki keyfi bir zorbalığa ve devlet terörüne da-

yanan tek adam rejimi hüküm sürüyor. Tek adam rejimi şahsında iki sınıf karşı karşıya bulunuyor. Sermaye sınıfının neo-liberal saldırıları özellikle ve öncelikle işçi sınıfını hedefliyor. Dolayısıyla yanıt da işçi sınıfı cephesinden verilebilir.

Hiçbir dönem demokratik toplum yapısına kavuşmayan Türkiye'de demokrasi mücadelesi, demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması, işçi sınıfı için yaşamsal önemdedir. Ama bu mücadelenin başarılı gelişmesi de toplumsal muhalefet hareketinin eksenini işçi sınıfının tutması ölçüsünde olanaklıdır. Sınıfın öncülüğünden yoksunluk koşullarında, çeşitli grup ve çevrelerin, örgüt ve partilerin bir araya gelerek herkesi "Demokratik Türkiye" bayrağı altında birleşmeye çağırarak "Demokratik Türkiye"yi yaratılmaz, hak ve özgürlüklerin elde edilmesi olanaklı olamaz.

İşçi sınıfına gidilmediği, onun örgütlü birliği sağlanıp mücadeleye seferber edilmediği sürece, demokrasi mücadelesinde ilerleme sağlanamaz. Fakat işçi sınıfına inançsızlığın ve ondan kaçışın yaygınlaştığı bugünün Türkiye'sinde, demokrasi mücadelesinin işçi sınıfının mücadelesinden kopuk ele alınması yazık ki egemen eğilimdir.

Nasıl ki demokratik hak ve özgürlüklerin genişlemesi işçi sınıfı hareketinin gelişimi açısından büyük bir önem taşıyorsa, demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinin sağlıklı bir çizgide gelişmesi ve bu hakların kazanılması da işçi sınıfının önderliğini gerektirmektedir. Türkiye'de demokrasi mücadelesinde mesafe almak ancak işçi sınıfının örgütlü devrimci mücadelesiyle ve mücadelede öteki emekçi sınıflara önderlik etmesiyle sağlanabilecektir. Bugünün Türkiye'sinde devrimci siyasal mücadelenin en temel sorunu budur. İşçi sınıfının kendi gücünü ortaya koyamaması, mücadelenin önüne düşmemesidir. Bunun gerisinde ise elbette sınıfa devrimci önderlik planındaki zayıflık vardır.

Dolayısıyla işçi sınıfının siyasal mücadele alanına çıkması çabasına yoğunlaşmak, yüklenilmesi gereken en öncelikli halkadır. Demokrasi, sınıftan kopuk bir takım parti, örgüt ve çevrelerin "demokratik Türkiye" bayrağı altında bir araya gelmesiyle değil, bilinçli ve örgütlü işçi sınıfının mücadeleleriyle kazanılacaktır.

IŞİD'in hapishane baskını ve rejimin yayılmacı hevesleri

IŞİD 20 Ocak tarihinde Haseke'deki Sina Hapishanesi'ne yönelik saldırı gerçekleştirdi. Saldırının ardından Demokratik Suriye Güçleri (QSD) şehir çevresindeki IŞİD'lilerin yenilgiye uğratıldığını açıkladı. SDG tarafından 23 Ocak'ta yapılan açıklamada bilanço ortaya konuldu ve çatışmaların hala sürdüğü ifade edildi.

21 Ocak'ta ise Şengal Direniş Birlikleri (YBŞ) tarafından sermaye devletinin SİHA'larla yaptığı saldırı paylaşıldı. HPG Basın İrtibat Merkezi, Türk devletinin 16 Ocak ve 21 Ocak tarihleri arasında Zap, Metina, Avaşın, Gare bölgelerinde çok sayıda yeri bombaladığını açıkladı.

Türkiye'nin Ağustos'tan bu yana Suriye'de SİHA'larla 11 saldırı düzenlediği ve 25 Aralık'ta düzenlenen saldırının hedefinin Kobane'deki Devrimci Gençlik Hareketi olduğu ifade ediliyor.

Cizre Bölgesi Yasama Meclisi Eşbaşkanı Hikmet Hebîb, Mezopotamya Ajansı'nda yer alan röportajında, IŞİD'in Haseke'ye yönelik saldırısının Türkiye ile bağlantılı olduğunu belirtti. Hebîb, bu "planlı bir saldırıdır ve bu konuya müdahale eden büyük devletlerin gizli elleri de var" dedi.

Sina Hapishanesi'ne yapılan saldırı ile birlikte beş bin IŞİD'linin kaçması

planlanırken, Fehim Taştekin bu saldırının IŞİD'in tekrar canlanması için kullanılacağına işaret etti: "IŞİD açısından bu baskın büyük kayıplarla sonuçsuz kalsa da yarattığı etki önemli. Bunu dağılan üyelerine bir umut mesajı olarak kullanacaktır ki yayın organlarında cihadın başarısı olarak bunun propagandasına başladılar."

Sina Hapishanesi'ne dönük IŞİD saldırısı ile eş zamanlı olarak Türk sermaye devleti Til Temir, Şengal ve Eyn İsa'ya dönük saldırılar düzenledi. IŞİD'in saldırıyı düzenlerken, TSK denetimindeki bölgelerden geçtiği ve ele geçirilen bazı silahların NATO menşeli olduğunun tespit edildiği duyuruldu. Saldırı üzerine Kobane'den yola çıkan birliklere karşı

Türkiye'nin hava saldırısında bulunması, IŞİD'e havadan destek anlamına geliyor.

IRKÇI-YAYILMACI SALDIRGANLIK SÜRÜYOR!

Cihatçı çeteleri kullanan Türk ordusu, Suriye topraklarını işgal etti. Cihatçılarla kol kola giren AKP-MHP rejimi ırkçı-yayılmacı saldırganlığını sürdürüyor.

"Fırat Kalkanı" adıyla başlatılan saldırı ile "IŞİD'e karşı savaşma" bahanesiyle Suriye topraklarına girilmişti. IŞİD ile anlaşarak Celabrus'u çatışmadan ele geçirmişler ve hemen ardından PYD güçlerine saldırmışlardı. Temel hedefi Kürt halkının kazanımları olan gerici rejimin Rojava'ya dönük hesapları sürüyor. Yayılmacı hedefleri arasında Membîç ve Rakka vardı.

Rusya ve ABD'nin müdahaleleri ile elleri bağlandığı için saldırılarına ara vermek zorunda kalsalar da, özerk bölgelere yönelik planlarından hiç vazgeçmediler.

Saray rejimi "Fırat Kalkanı", "Zeytin Dalı", "Barış Pınarı" adını verdiği operasyonlarda kullandığı cihatçı çeteleri orduya çevirmeye çalışıyor.

Saray rejiminin IŞİD'e verdiği destek ve SİHA'larla yaptığı saldırılar yayılmacı heveslerinin sürdüğünün yeni bir göstergesi. Saldırı hedeflerinde Kürtlerin PYD önderliğinde oluşturdukları özerk bölgeler yer alıyor. Bu planlarla birlikte "Suriye yağma"sından aldığı payı arttırmak isteyen rejim, iç politikada ise ırkçı-şoven histeriyi körükle tek adam diktasını ayakta tutmayı hedefliyor.

IŞİD'i ABD emperyalizmi yarattı ve beslendi. IŞİD, Suriye'nin parçalanması ve büyük bir yıkımı yaşamasında özel bir rol oynadı. IŞİD Kobane'de Kürt halkının üzerine sürüldü ve bu açıkça Türk devleti ve ABD desteği ile yapıldı. AKP iktidarının hesabı Kürt hareketinin kazanımlarını boğmak, ABD'nin hesabı ise Kürtleri kendine mecbur etmekte. Ardından gelişen süreçte ABD'nin hesabı tuttu, Amerikan emperyalizmi Suriye'de Kürtler sayesinde etkin bir rol aldı.

Haseke üzerinden saldırı planı bölgede gelişecek süreç açısından önemli bir yerde duruyor. SDG'nin açıklamalarına göre şimdilik Haseke'de saldırı püskürtülmüş durumda. Arka planına dair ayrıntılar ortaya çıkmasa da, gelişen süreç IŞİD saldırılarının süreceğini ve saray rejiminin yayılmacı heveslerinden vazgeçmeyeceğini gösteriyor.

AKP-Erdoğan iktidarı farklı seslere tahammülsüz

Ayakta kalabilmek için dizginsiz bir zorbalığa başvuran gerici-faşist iktidarın son hedeflerinden biri gazeteci Sedef Kabaş oldu. Sedef Kabaş, *Tele 1* televizyonunda 14 Ocak'ta yayınlanan programda aktardığı bir Çerkes atasözü nedeniyle hedef alındı ve tutuklandı. Kabaş, programın yayınlanmasından bir hafta sonra, tetikçi *Takvim*'in kışkırtması ile Aktroller tarafından da sosyal medyada tehdit edildi. Gece yarısı evi basılarak gözaltına alındı. Akabinde, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün "*Haset ve nefretten doğan bu hadsiz ve hukuksuz ifadeler, milletin vicdanında ve adalet önünde hak ettiği karşılığı bulacaktır*" açıklamasından saatler sonra, "*Cumhurbaşkanı'na hakaret*" suçlaması ile tutuklandı. Tutuklanmasına itiraz da reddedildi.

Mesele bununla da kapanmadı. Sa-

rayın işlevsel aparatlarından RTÜK, Sezdef Kabaş'ın konuk olduğu program nedeniyle *Tele 1*'e ve Uğur Dündar'a ceza yağdırdı. RTÜK *Tele 1*'e gelirlerinin yüzde 5'i gibi çok yüksek bir "idari" ceza kesmekle yetinmedi, Uğur Dündar'ın programına da beş hafta yayın yasağı getirdi. Saray'ın bu kadarla tatmin olmayacağı hesabıyla, Uğur Dündar'ın RTÜK'ü eleştiren sözleri nedeniyle de gene *Tele 1*'e ek bir yüzde 3'lük idari para cezasına daha "hükmetti".

AKP Sözcüsü Ömer Çelik de Kabaş'ı hedef aldığı konuşmasında, "*Bu en son gazeteci sıfatı taşıyan Sedef Kabaş'ın yaptığı hareket kabul edilemeyecek bir davranış biçimidir. Başlı başına ahlak yoksunluğu, pespayeliktir.*" ifadelerini kullandı.

Hukuksuzluklar bunlardan ibaret değildi. Kabaş hakkında soruşturmayı baş-

latan, gözaltı kararı çıkararak ve ifadesini alırdır tutuklamaya sevk eden savcının 2018'de mezun olduğu, 2 yıl staj yaptığı, 2021'de Osmaniye'ye, 6 gün içerisinde de yönetmeliğe aykırı biçimde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na atandığı ortaya çıkarıldı. Bunu ortaya çıkaran gazeteci ise ölümle tehdit edildi.

Muhafif gazetecileri susturmaya yönelik saldırılar elbette yeni değil. Kabaş üzerinden yaşananlar gerici faşist rejimin kendisinden olmayan tüm toplum kesimlerine yönelik saldırılarının yalnızca bir parçası. AKP-MHP iktidarı siyasal, ekonomik ve pek çok alanda yaşadığı çıkışsızlık, tabanında meşruluğunu yitirmesi gibi nedenlerle saldırganlığın dozunu iyice arttırmış durumda. Havuz medyası dışında kimseden ses çıkmasını istemeyen gerici faşist rejim, karşısına yasalar çıktığında da gemisini orman ka-

nunları ile yürütmeye devam ediyor.

Bu yüzden eylemlerde basın emekçilerine saldırı genelgesi çıkarılıyor, basın çalışanları hedef gösteriliyor, gazete ve haber sitelerine engellemeler getiriliyor. Gerçekleri dile getirenler baskı ve sansür politikaları ile yıldırarak, tutumunda ısrar edenlere cezalarla bedel ödetmek ve iktidara muhalif her kesim üzerinde korku ikliminin kalıcı kılınması amaçlanıyor.

Geçtiğimiz günlerde yaptığı parti konuşmasında "Gündemi belirleme konusunda güzel ivme yakaladık. Bunu devam ettirelim" diyen Erdoğan'ın saldırılarını sürdüreceği açıktır. Burjuva hukuk normlarında bile ifade özgürlüğünü hiçe sayan bu saldırıları püskürttücek olan, işçi ve emekçilerin, emeğin sesi soluğu olan gazetelere, yayınlara, gazetecilere sahip çıkmasıdır. Muhafif basının cezalarla, yasaklara, gözaltı ve tutuklamalarla susturulması istenmesi doğrudan işçi ve emekçilerin haber alma haklarına bir saldırı ve muhalif seslere gözdağıdır.

AKP iktidarının yeni soygun yöntemi:

Enerjide “kademeli satış”!

Gelinen aşamada ülkenin her açıdan çivisinin çıktığına tanık oluyoruz. Faşist ve zorba bir rejimin açgözlülüğü yüzünden işçi ve emekçiler açlık girdabında kaybolmuş durumda. Bu da yetmezmiş gibi her gün yeni bir uygulama ile tablo daha da ağırlaşıyor. Rantiye yandaşlarına milyar dolarlar kazandırmak için bilinçli ve kasten kurla oynayan AKP-Erdoğan iktidarı, bu şekilde işçi ve emekçilerinin alım gücünün düşmesine ve onların daha da yoksullaşmasına sebep oldu. “Din ve milliyet” argümanları dışında elinde bir şey kalmayan rejim, toplumu gerçek sorunlarından koparmaya ve suni gündemlerle oyalamaya, kâğıttan yapılmış saltanatını bu tür yöntemlerle korumaya çalışmaktadır.

Doları ilk önce 18 TL’ye çıkartıp sonra 14’e indiren iktidar, reyonlardaki etiket fiyatlarının bir türlü düşmemesinin sebebinin fırsatçılar olduğunu söylemiş, onlara güya savaş açmıştır. Esnafları suçlu ilan eden rejim onlardan ceza keserek para tahsil etmiş ve en büyük fırsatçılığı yine kendisi yapmıştır. Böylece gıda ürünlerine gelen zamların sorumluluğunu üzerinden atan AKP-Erdoğan iktidarı, diğer yandan elektrik, doğalgaz, akaryakıt vb.ne gelen fahiş zamlardan söz etmekten imtina etmekte ve böyle bir şey yokmuş gibi davranmaktadır. Merkez Bankası rezervlerini ve Hazine’deki parayı çarçur eden gerici-faşist rejim, vergiye tabii tutmadığı bir şey bırakmazken, üstüne bir de verginin vergisini alarak, toplumun damarlarındaki kan akışını durma noktasına getirmiştir.

Ortaya koyduğu bu politikalarla işçi ve emekçilerin yaşam hakkını elinden alan gerici-faşist rejim, bunlarla yetinmemekte ve yeni yeni icraatlar gündeme getirmektedir. Son icraatı, enerjide “kademeli satış” örtüsü altında işçi ve emekçileri yüklü zamlarla karşı karşıya bırakması olmuştur. Bu uygulamanın yoksul emekçilerin yararına olduğu yalanını servis eden AKP-Erdoğan iktidarı, yılın ilk günlerinde elektrikte ve şimdi de doğalgazda “kademeli satışa” geçtiğini resmi olarak ilan etmiştir. Elektrikte 152 kWh altında harcayanlara yüzde 50, üstünde harcayanlara ise yüzde 127 gibi dudak uçurtan, uykuları kaçırın oranlarda zam yapılarak, işçi ve emekçilere kış ortasında adeta zulüm uygulanmıştır.

Toplumun başına zebella gibi bela olan gerici faşist rejim, hayata geçirdiği uygulamalarla işçi ve emekçileri iyice soyup soğana çevirmiştir. İşçi ve emekçilerin her saldırıyı sessizlikle karşılaması ve nihayet saldırının boyutu idrak edildiğinde ise tepkilerin bireysel sınırlarda kalması sermaye iktidarının elini kolaylaştırmakta ve yeni saldırılara kapı aralamaktadır.

İktidar tarafından iyi bir şeymiş gibi lanse edilen “doğalgazda kademeli satış” uygulaması ise, laf çeşnileri arasında düzen muhalefetin de desteğini alarak, 19 Ocak günü bir torba yasayla Meclis’ten geçti. Yasaya göre, BOTAŞ tarafından Bakanlık görüşleri alınmak kaydıyla bölgesel ve iklimsel koşullar dikkate alınarak il veya bölge bazında kademeli doğalgaz satış fiyatı uygulanabilecek. Kademeler (kilovatsaat ölçütü ile) pek çok ailenin harcaması gereken enerji düzeyinin çok altında belirlendiğinden, emekçiler cep yakan faturalarla karşı karşıya kalacaklar.

Yasanın içeriğine bakıldığında birçok şekilde ucu açık bırakılan cümleler olduğu görülüyor. Bu da yasayı uygulayacak olanların, bu sözleri istedikleri tarafa çekmesine imkan tanıyor. Gerçek şu ki, bu uygulama işçi ve emekçilerin tam anlamıyla soyulmasının kapısını açmaktadır. AKP-Erdoğan iktidarı şimdiye kadar hep yaptığı gibi, yasayı Meclis’ten geçirme esnasında toplumun tepkisini kendi üzerine çekmemek amacıyla da onu yeni bir torba yasanın içine eklemiştir. Zaten işçi ve emekçilere yönelik saldırı yasaları uzunca bir süredir birçok farklı yasanın olduğu torba yasalar içinde geçiriliyor. Böylece farklı uygulamaların ve düzenle-

melerin içinde saldırı tam anlaşılmadan geçirilmiş oluyor. Bu torba yasada da aynı yapıldı.

Doğalgazda kademeli satışa geçişi, emekçilerin “cebini rahatlatacak müjde”, “Tıpkı kömür yardımı gibi bundan böyle doğalgaz yardımını da yapacağız” gibi tumturaklı sözlerle yutturmaya çalışan gerici-faşist iktidar, bu uygulamanın faturalara nasıl yansıtacağına değinmekten ısrarla kaçınıyor. Kademeli satışta kilovatsaat ölçüsünün düşük tutulması işçi ve emekçilerin soğuga terk edilmesinden başka bir anlam taşıyor. Ayrıca yasada geçen “iklimsel koşullar dikkate alınarak” ifadesi büyük bir keyfiyet tehlikesi yaratıyor.

Yaz aylarında da yüklü faturanın gelmesi söz konusu olacağı gibi, sıcak ikliminin ağırlıkla yaşandığı Akdeniz ve Ege bölgelerinde bundan böyle tarifenin farklı işlemesi, yani oralarda doğalgaz daha az harcansa bile yüklü faturaların gelmesine sebep olabilir.

Doğalgazda ülkenin dışa bağımlılığını bahane eden sermaye iktidarı, bu yasal düzenleme aracılığıyla doğalgazın tüm yükünü emekçilerin sırtına bindirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca bu şekilde kendisine meşru bir zemin yarattığını düşün-

mekte ve doğalgazın ülkede pahalı olmasının sorumlusunun devlet olmadığını yansıtılmaktadır.

Yıllardır işçi ve emekçiler elektrige ve doğalgaza gelen zamlardan dolayı bu temel ihtiyaçları neredeyse kullanamaz hale gelmişti. Buna rağmen örneğin ocak ayı itibarıyla elektrikte kademeli satışa geçişin ardından gelen ilk faturalar şok etkisi yarattı. Öncekilere göre faturaların iki-üç kat arttığını gören işçi ve emekçiler tepkilerini dile getirmeye başladılar. İleriki aylarda doğalgazda da dananın kuyruğunun kopması ve insanların yüklü faturalarla baş başa kalması kaçınılmaz gibidir.

Toplumun başına zebella gibi bela olan gerici faşist rejim, hayata geçirdiği uygulamalarla işçi ve emekçileri iyice soyup soğana çevirmiştir. İşçi ve emekçilerin her saldırıyı sessizlikle karşılaması ve nihayet saldırının boyutu idrak edildiğinde ise tepkilerin bireysel sınırlarda kalması sermaye iktidarının elini kolaylaştırmakta ve yeni saldırılara kapı aralamaktadır.

İşçi ve emekçiler tepkilerini ne zaman ki örgütlü bir güce çevirir ve saldırıların karşına topyekun çıkarsa saldırıları işte ancak o zaman durdurabilir.

Zam yağmuru ve AKP yalanları

2022 yılını, en temel tüketim maddeleri ile temel ihtiyaçlara yapılan fahiş miktarda zamlarla karşıladık. Ekmekten süte, yumurtadan tahıl ürünlerine en temel gıdalara bütçe ayırmak, asgari ücretle geçinen bir aile için eskisinden çok daha zor hale geldi. Üstüne bir de elektrik, su ve doğalgaz gibi temel ihtiyaçlara zam üstüne zam yapıldı, yapılmaya devam ediyor. Özellikle karlı havanın hakim olduğu soğuk kış günlerinde en çok ihtiyaç duyulan bu temel ihtiyaçların faturaları, her geçen gün yapılan yeni zamlar ile birlikte ödenemez hale geldi. İşçi ve emekçilerin boğazındaki lokmaya göz diken dinci-faşist AKP-MHP iktidarı, yaşam koşullarını iyice zorlaştırarak, toplumu adeta ölüme terk etti.

Yandaş medya kameralarının önüne çıkan sarayın şefi Erdoğan ve onun dalavukları, bu gerçekler tüm çıplaklığıyla ortadayken, hiç utanmadan, yaşanan çok yönlü krizi yönettiklerini iddia edebiliyorlar. Krizin oluşmasında bir suçları yokmuş gibi, tüm suçu “dış mihraklara” atıyor, geçim sıkıntısına dair söz söyleyen herkesi “terörist” olarak damgalayıp, tehdit ediyorlar. Son üç ayda döviz, faizi, enflasyonu yükseltip yeni zam ve vergilerle işçi ve emekçilerin üç kuruşluk maaşlarına göz diktiler. Dövizin rekor üstüne rekor kırdığı, zamların saatlik yapıldığı günlerde, artan geçim sıkıntısından ötürü birçok ilde ilerici, muhalif kitle örgütleri sokaklara çıkarak yaşanan krizin faturasını ödemek istemediklerini, krizin faturasını yaratanların ödemesi gerektiğini ifade ettiler. Yapılan eylemler toplumda yeterince karşılık bulmasa da dinci-faşist iktidarın en büyük korkusu olan halk hareketinin oluşmasının önüne geçmek için birçok eyleme polis saldırısı gerçekleşti. Eylemli tepkiler şimdilik bastırılabilir, fakat işçi ve emekçiler için yaşam daha fazla zor hale gelmiş, artık bıçak kemiğe iyice dayanmış durumdadır. Dolayısıyla, iktidarın korktuğu şey er ya da geç gerçekleşecektir.

Geçtiğimiz hafta AKP şefi Erdoğan, kabine toplantısının ardından açıklamalarda bulundu. Her zaman olduğu gibi ülkede olumlu bir tablo yaratmaya çalıştı: “Katma değer vergisindeki basitleştirmeyi ve adaleti sağlayacak çalışma tüm taraflar ile görüşülerek hazırlanıyor. Türkiye ekonomisi modeli çerçevesinde çalış-

malari kamuoyu ile paylaşmayı ve hayata geçirmeye devam edeceğimiz. Gereken her türlü tedbiri alıyoruz. Kendi ülkesinin felaketi pahasına aç gözlülük yapanlara hareket alanı bırakmamakta kararlıyız. Nice büyük mücadelelerden alınmışın akı ile çıkan bir millet olarak, ekonomi programımızı başarıya ulaştıracağız. Türkiye’yi çift paralı bir ülke olmaktan çıkarak, herkesin işini de tasarrufunu da Türk lirası ile yaptığımız bir duruma getirmek için herkesten destek istiyoruz. Dünyadaki değişimlerin ekonomide yeni uygulamaları gerektirdiği gerçeğini ilk gören ülkelerden bir tanesiyiz.”

AKP şefinin kurduğu her bir cümleyi çürütecek birçok örnek verilebilir. Yaşanan son döviz krizinin ardından herkesi Türk Lirasını kullanmaya “davet eden” Erdoğan, örneğin bugün hala otoyol, köprü vb. yerlerdeki geçişlerin dolar üzerinden yapıldığını es geçmektedir. Türkiye’nin dört bir yanını yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekerken, birçok kamu hizmeti ve alanını yabancı sermayeye devrederken “yerli ve milli” teranesini unutan dinci-faşist iktidar, Türkiye halklarına “sözüm ona dış mihraklara” karşı “yerli ve milli” bir şekilde hareket etmeyi “tembihlemektedir”. Sarayın şefi konuşmasının devamında, yapılan zamlara değinip yine yalanlar sıraladı: “Geçtiğimiz yıl sadece milletimize daha uygun fiyatlarla doğalgaz, elektrik ve akaryakıt vermek için yaptığımız fedakarlığın tutarı 165 milyar liradır. Bu tutarın bütçenin neredeyse 10’da 1’i kadar olduğunu hatırlatmak istiyorum. Yılbaşından itibaren bu ürünlerin fiyatlarında yaşanan artışlar da mümkün olan en alt seviyede ya-

pılmıştır.”

Evlerimize gelen faturaların yüksek fiyatlarına baktığımızda iktidarın kastettiği “fedakarlığın” işçi ve emekçilere değil, sermayedarlara yapıldığını görmekteyiz. Örneğin kamunun elinden çıkarılan ve özelleştirilen elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin, son dönemde kârlarını ikiye-üç katladığı birçok kez basına yansdı. Kamu kurumu olan EÜAŞ (Elektrik Üretim Anonim Şirketi), zamlarla birlikte dağıtım şirketlerine 2022 itibarıyla elektriğin kilovat saatini 31,86 kuruştan satarken, halka gelen enerji bedeli ise 134,89 kuruş oldu. Yani enerji şirketleri tarafından kamu fiyatının üzerine 4,23 kat ücret konmaktadır. Bunun da gösterdiği üzere, ödediğimiz faturalar tükettiğimiz elektriğin ücreti değil, şirketler için toplanan “haraç”lardır.

Sarayın şefi, yapılan zamlarla birlikte artan geçim sıkıntısına dair oluşan tepkileri de göz ardı etmeyerek, konuşmalarının devamında şunları ifade etti: “Son dönemde vatandaşlarımızdan gelen serzenişleri biliyoruz. Bunların da çözümü için gereken hazırlıkları yapıyoruz. Milletimiz müsterih olsun. Geçtiğimiz 20 yılda olduğu gibi bu ülkenin ve insanların çözülmedik hiçbir sorununu bırakmayacağız. Ülkemizde son 3 senede yıllık ortalama 2,1 milyon haneye toplamda 6,4 milyar lira kaynak tahsis edilmiştir. Elektrik desteği programının kapsamını kronik hastalığı sebebiyle cihaz kullanan vatandaşlarımızın sıkıntı yaşamalarının önüne geçecek şekilde destekliyoruz. 20 bin aileyi daha elektrik desteği kapsamına alıyoruz. Kömür yardımı alan aileler bunu doğalgaz desteği olarak da alabi-

leceklerdir.”

Türkiye’de açlık ve yoksulluk sınırının altında bir yaşam süren milyonlarca işçi-emekçi ailesi olduğu düşünüldüğünde, övünülecek bir şeymiş gibi lanse ettiği “yardım” verilen aile sayısı gülünç seviyededir.

Halkı faturalarla soyan iktidarın, tüm bunların yanı sıra bir de İran’a borcunu ödemediği, bundan ötürü de Türkiye’ye doğalgaz akışının durdurulduğu ve ilerleyen günlerde de durdurulmaya devam edeceği tartışmaları gündemdedir. İktidar sözcülerinin ve İranlı yetkililerin konuyla farklı yaklaşımları olduğuna dair haberler de basına yansdı. Bu alanda yaşanan sorunlar nedeniyle önümüzdeki günlerde Türkiye’de uzun süreli elektrik kesintilerinin yaşanabileceği belirtildi. Yandaş medyada konuya dair açıklama yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, İran’ın “teknik arıza” nedeniyle 10 gün süreyle gaz akışını kestiği, kesintinin gerçek sebebinin Türkiye’nin borçları olmadığını iddia etti. Ancak ilerleyen günlerde kesintinin devam etmesiyle birlikte BOTAŞ’tan (Boru Hatları İle Petrol Taşıma Anonim Şirketi) bir teknik heyet, söz konusu “sorunu” çözmek üzere İran’a gönderildi.

Türkiye’de rant, talan ve yağma üzerine kurulu olan kapitalist düzenin dümeninde oturan AKP-MHP iktidarı, içinde debelendiği çok yönlü krizlerin faturasını türlü yollarla işçi ve emekçilere fatura etmeye devam etmektedir. İktidardakiler bir yandan işçi ve emekçilerin ceplerindeki üç kuruşa gözlerini dikerlerken, diğer yandan ömürlerini uzatabilmenin telaşı içerisindeyler. Baskı ve zorbalıkta gemi azya almaları, zor aygıtlarını daha fazla devreye sokmaları, büyüyen korkularındandır. Toplumda biriken öfkenin kurdukları saltanatlarına yönelme ihtimali, iktidarı daha saldırgan politikaları hayata geçirmeye itmektedir. Ancak yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, işçi ve emekçiler için yaşam koşulları tümenden çekilmez hale gelmiş, artık bıçak kemiği kesiyor vaziyettedir. Bu kötü yaşam koşullardan kurtulmanın yegane yolu ise, işçi ve emekçilerin birlikte hareket etmeleri, rant, talan ve yağma üzerine kurulu olan düzene karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmeleridir.

6. Yargı Paketi'yle nafakanın kaldırılması hedefleniyor...

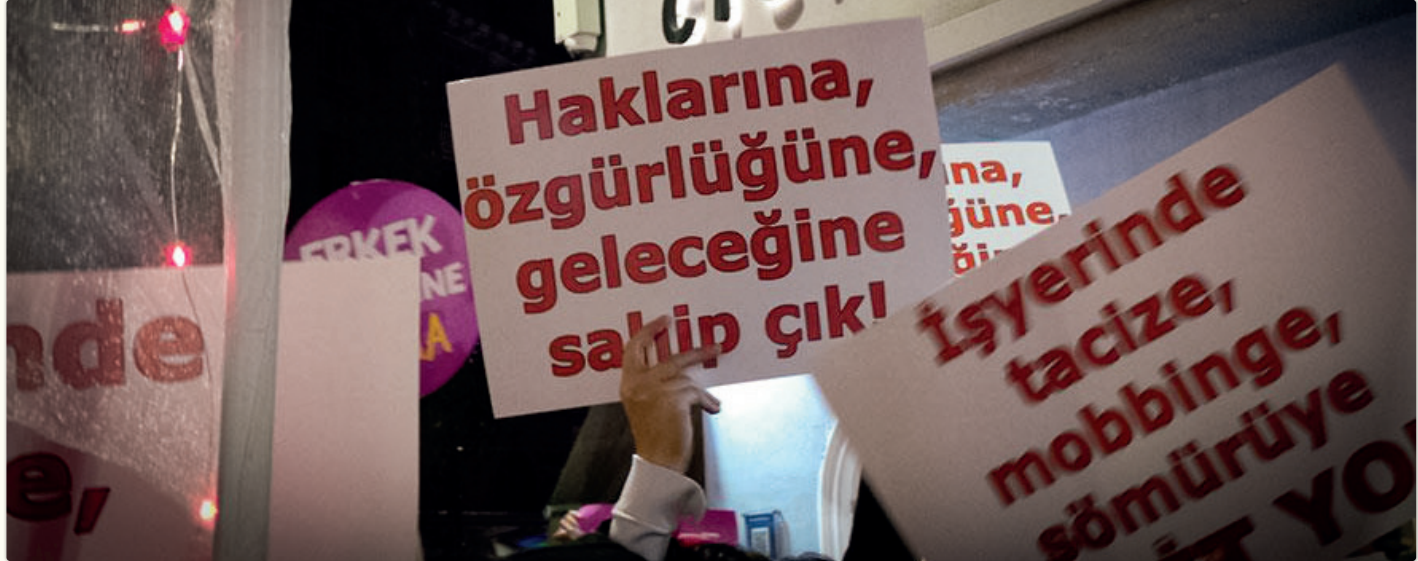
Eşitlik ve özgürlük mücadelesini büyütelim!

Nafakanın kaldırılması uzun dönemdir AKP iktidarının gündemindeydi. 2016 yılında oluşturulan Boşanmaların Araştırılması Komisyonu'nda, nafakanın kaldırılması önerilmişti. "Nafaka mağduru erkekler" in yaptığı eylemler ve gerici cenahın yaptığı açıklamalar üzerine değişiklik öneriler yeniden gündeme gelmiş, "kadınların ömür boyu nafaka aldığı", "erkekleri mağdur ettiği", "adaletsizliğe yol açtığı" vb. argümanlarla kamuoyu oluşturulmaya çalışılmış ve yasa değişikliği meşrulaştırılmaya çalışılmıştı. En son 2020 yılında Adalet Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, nafakanın evli kalınan süreye göre düzenlenmesine dönük hazırlıkların yapıldığı ifade edilmişti.

Şimdi iktidarın masasında olan 6. Yargı Paketi, yansıdığı kadarıyla, nafaka kanunundaki değişiklikleri içeriyor. Pakette, "devlet destekli nafaka modeli"nin getirilmesi, buna göre kadınların evli kalınan süreye göre nafaka alması, bu süre dolunca ihtiyaca göre "sosyal yardım" bağlanması konuşuluyor. Ayrıca kadınlara ödenecek maddi ve manevi tazminat davaları için ayrı dava açmaları, aile arabulduğunun getirilmesi de pakette yer alıyor.

NAFKA MESELESİ AKP İÇİN NEDEN ÖNEMLİ?

Nafaka, Medeni Kanun'un 175-176. maddelerinde yer alıyor. Bunlar arasında yer alan yoksulluk nafakası, boşanma nedeniyle yoksul düşecek tarafa, diğer tarafın mali gücü oranında desteği olarak tanımlanıyor. Yasa erkeklerin kadınlara ödeyeceği nafaka olarak düzenlenmiş değil. Tartışmanın kadınlara ödenmesi gereken nafaka üzerinden yürümesinin

sebebi, boşanmada yoksul düşecek tarafın kadınlar olmasından kaynaklanıyor. Yasaya göre, bazı şartlar doğduğunda (nafaka hakkını kazanan kişinin çalışması, evlenmesi vs) nafaka otomatik olarak kalkıyor ya da düzenleme yapılabilir. "Bir gün evli kaldı, ömür boyu nafaka aldı" şeklindeki açıklamalar ya da kimi ünlülerin ödediği yüksek nafakalar, meseleyi manüple etmekten başka bir anlam taşıyor. Zira iktidar yandaşlarının kopardığı kuru gürültüye rağmen, ödenen nafaka miktarı çok düşük.

Kadın Dayanışma Vakfı'nın yaptığı araştırmaya göre, 2021 yılında kadınlara ödenmesi için belirlenen nafaka ortalaması 370 TL. Üstelik yasa, nafaka ödenmediği koşullarda herhangi bir yaptırım da içermiyor.

AKP iktidarı uzun dönemdir nafakanın kaldırılmasını ısrarlı savunuyor. Zira, boşanmaları önleyerek, kadınların haklarını değil "aileyi" korumayı hedefliyor. Aileyle birlikte kurulu düzenin sürmesi

isteniyor.

Ayrıca, gün geçtikçe tükenen AKP iktidarı, İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesi sürecinde olduğu gibi, gerici çevrelerin, tarikatların oy desteğini sağlamayı hedefliyor. Nafakanın kaldırılması, bu çevrelerin isteklerinin yerine getirilmesi anlamına geliyor.

KIRK SATIR MI, KIRK KATIR MI?

Kadınlar, bin bir sorun yaşadıkları evliliklerde boşanma kararlarını zaten çok zor veriyorlar. Yaşayacakları ekonomik zorlukların yanı sıra, ataerkil düzenin çok yönlü baskılarını üzerlerinde hissediyorlar. Boşanmanın ardından kadınlara bir nebze de olsa katkı sağlamak anlamına gelen nafaka hakkı, aynı zamanda kadının ayrıldığı eşiyile bağımlılık ilişkisinin sürmesi anlamına geliyor. AKP iktidarı, son derece güdük olan bu hakka dahi tahammül edemiyor. "Ailenin korunması" adı altında baskı ve şiddet yüklü evlilik-

lerin sürmesi adına nafakayı kaldırmayı amaçlıyor.

6. Yargı Paketi ile gündeme getirilen "devlet destekli fon"a gelince... Yapılacak ekonomik desteğin "sosyal yardım" olarak tanımlanması, kadınlara "sadaka bağlanması" anlamına geliyor. Ayrıca bugüne kadar oluşturulan fonların akıbeti biliniyor. İlk fırsatta yağmalanarak içi boşaltılacak, emekçilerin bu sadaka yardımları almasına dahi bin bir engel getirilecektir.

Nafaka hakkı, kadınların tam hak eşitliği ve temel hakları için mücadelesinden bağımsız ele alınamaz. AKP iktidarının kadınların hak ve özgürlüklerine dönük kapsamlı saldırılarına karşı mücadelenin, başta, "iş ve gelir güvencesi", "insanca yaşanacak ücret" vb. olmak üzere "toplumsal yaşamın tüm alanlarında kadın-erkek eşitliği" istemiyle birlikte yükseltilmesi gerekmektedir.

"Gülistan Doku'ya ne oldu?"

örtbas edilmek istenenin erkek şiddeti olduğunu biliyoruz. Bunu Şule Çet'ten, Elif Sinan'dan, Duygu Delen'den, Gamze Açar'dan, Feyza Nur Saydan'dan hatta Rabia Naz'dan biliyoruz" dedi.

Şüpheli biçimde yaşamını yitiren kadınların isimlerini sıralayan Tuğcu "İntihar edecek kadınlar nedense hep bir erkeğin yanında ya da en son bir erkekle beraberken artık yaşamak istemedik-

lerine karar veriyor. Bu tesadüf olabilir mi?" diye sordu.

Şüpheli ölümlerin tesadüf olmadığı, kadın düşmanlığından kaynaklandığı ifade edilen açıklamada, faillerin cezalandırılmadığı, son dönemde faillere verilen cezalar sıralanarak hatırlatıldı. Açıklamada son olarak şu ifadeler yer verildi:

"753 gündür bulunmayan Gülistan

Doku nerede diye soruyoruz ve Gülistan'a ne olduğu aydınlatılana kadar, tüm sorumlular hesap verene kadar sormaya devam edeceğiz!

Katledilen kadınların ismini haykırmaktan vazgeçmeyeceğiz! Katillerin 'intihar' iddiasının arkasına sığınmasına izin vermeyeceğiz!

Bir tek şüpheli kadın ölümü bile kalınmaya dek mücadelemiz sürecektir!

Tüm kadınları ve LGBTI+'ları, erkekten yana olan bu düzeni birlikte değiştirmeye çağırıyoruz."

Kadınlar Birlikte Güçlü'nün çağrısı ile Kadıköy Süreyya Operası önünde bulunan kadınlar bir kez daha "7/24 izlenen bir kentte Gülistan Doku'ya ne oldu?" diye sordu.

Basın açıklamasını okuyan Sinem Tuğcu faillerin devlet tarafından korunduğuna dikkat çekerek "İntihar etti" denilerek olayın üstü kapatılmaya çalışılırken, 753 gündür vazgeçmeden Gülistan Doku için haykıran Bedriye Doku'nun sesine ses katıyoruz, 'Yeter artık!' diye haykırıyoruz. Çünkü 'İntihar' denilerek

Metal TİS süreci üzerine...

Dersler çıkaracağız ki aynı hatalara tekrar düşmeyelim!

140 bin metal işçisini kapsayan MESS Grup TİS süreci metal işçileri ve işçi sınıfı açısından bir dizi deneyim ve ders barındırıyor. Bütün süreci değerlendirmek, atılan adımları ve metal işçilerinin sefalet sözleşmesine nasıl razı edildiğini ortaya koymak, gereken sonuçları çıkarmak bakımından önem taşıyor. Metal işçileri bir sınıf olarak, örgütlü bir güç olarak mücadele sahnesine çıkmadıkça, bilinç ve örgütlülük düzeyini geliştiremediğimiz sürece, MESS'e ve sendikal bürokrasiye karşı kazanım elde etmek mümkün olmayacak.

TASLAKLARIN AÇIKLANMA SÜRECİ

Ağustos sonu-Eylül başında açıklanan taslaklardaki zam talepleri ilk günden itibaren yetersizdi. Pandemi boyunca derinleşen krizin faturası sırtına yüklenen, ölümüne fabrikalarda çalıştırılan işçi sınıfı, canı pahasına çalışmasına rağmen yoksullaştı, alım gücü düştü.

AKP-MHP iktidarı da her zaman yaptığı gibi bu süreçte de sermayenin imdadına yetişti. Çıkarılan bütün yasalar, açıklanan bütün paketler kapitalistlerin sınıf çıkarlarına göre şekillendirildi.

Hal böyleyken, %30'luk artış talep edilen taslaklarla kazanım bir yana metal işçilerinin kayıplarını telafi etmek bile imkansızdı. Nitekim metal işçileri ilk günden itibaren taslaklara tepki göstererek durumun farkında olduklarını hissettirdiler.

Sendika bürokratları, elde edebileceğimiz taleplerin yer aldığı, "gerçekçi" bir taslak olduğunu savunarak, metal işçilerinin ihtiyaçlarını, gerçekliğini dikkate almadılar. Taslakları "sermayenin razı olacağı oranlar bunlar" diyerek savundular.

Türk Metal, anketler yapıp sonucunu açıklamazken, Birleşik Metal-İş ise taslaktaki zam talebinin TİS toplantıları ve işyeri komitelerinden ortaya çıkan sonuçlar olduğunu iddia etti. Türk Metal'in anketindeki seçenekler %30'da biterken, Birleşik Metal-İş yönetimi ise %30'dan fazla zam isteyen fabrikalardaki işçileri "maceracılıkla" suçladı. Kimi işçilerin tabiriyle, "Biz %50-60 istediğimizde bize güldüler, alabileceğinizi düşünüyor musunuz?" diye cevap verdiler. AKP'nin aparatı Hak-İş'e bağlı Çelik-İş ise, sözleşmeye imza atmak dışında kayda değer

bir etkinlik göstermedi.

"TASLAKLAR REVİZE EDİLSİN" İŞÇİLERİN ORTAK TALEBİ OLDU

Taslaklar açıklandıktan sonra, özellikle Kasım-Aralık aylarında artan enflasyon, artan döviz kurları ve düşen alım gücü taslakların revize edilmesi talebinin tüm işçiler tarafından benimsenmesine neden oldu.

Bu süreçte 57 fabrikadan işçiler taslakların revize edilmesi talebi etrafında Metal İşçileri Birliği üzerinden ortaklaştılar. Ancak bu süreçte de sendika bürokratları "taslaklar revize edilemez" söylemine sarıldılar.

Türk Metal şefi Pevrul Kavlak, sözleşme sürecinin kuralları olduğunu, taslaklar açıklandıktan sonra revize edilemeyeceği palavrasını ortaya atarak birçok metal işçisini yasal zorunluluk algısı ile ikna etmeye çalıştı. Birleşik Metal-İş şefi Adnan Serdaroğlu ise, "işçilerin böyle talepleri oluyor ama gündemimizde revize yok", diyerek Türk Metal şefinin izinden gitti. Ancak işçileri ikna etmek için de "grev sürecinde zaten taslaklar önemsizleşecek, yeni talepler belirleyeceğiz" diyerek oyalama taktiğine de başvurdu.

METAL İŞÇİLERİNİ SEFALET ZAMMINA ADIM ADIM RAZI ETTİLER

MESS'in kodaman kapitalistleri pazarlığı %12-%17'lik tekliflerle açarak beklentiyi düşürmeye çalıştı. Ancak sürecin başından beri MESS'in %24-25 oranına razı olacağı dile getiriliyordu. Sendika bürokratları da bu noktada yeşil ışık yakıyordu. Ancak metal işçilerini ikna etmek için süreci işletmek zorundaydılar. Asgari ücrete yapılan %50'lik zam işlerini daha da zorlaştırıyordu.

Türk Metal, gerçekleştirdiği eylemlerle "eylemse eylem, grevse grev!" dedi ama grev tarihi bile açıklamadı. İşçileri zorla eylemlere kattılar, metal işçilerini MESS'in dayatmalarına razı etmek için ellerinden geleni yaptılar. Her zaman yaptıkları gibi, sermayenin işçi sınıfı içindeki Truva Atları olduklarını ispatladılar.

Birleşik Metal-İş yönetimi ise taslakları revize etmeden aldığı grev kararı ile metal işçilerini garip bir ikilemin içine soktu. İşçilere iki seçenek sundular: "Ya MESS'in teklifini kabul edeceğiz ya da %29-30 için greve çıkacağız." Metal işçileri ise bu ikilemi aşip kendi belirledikleri taleplerle greve çıkacak örgütlülük düzeyinden yoksun olduklarından dolayı

yazık ki MESS'in teklifini kabul etmek zorunda kaldılar.

Birleşik Metal-İş yönetimi, "metal işçileri teklifi kabul etti" demeye devam ediyor. Ancak şu açıktır ki, ücret artışı üzerinden tartışıldığında MESS'in son teklifi ve imza atılan %27,44'lük zammı kabul etmeyip %29-30 için greve çıkmayın anlamsız olduğunu düşündü metal işçileri. Aynı zamanda, sözleşme sonrası ek protokollerle kaybın karşılanacağını söyleyerek, işçileri sözleşme sonrasında ek protokolle bir şeyler almaya yönlendirdiler.

Alınan zammı yüksek göstermek için ikinci 6 aylık enflasyon farkını da algı operasyonlarında kullandılar. Sonuç olarak ilk yılın yalnızca yarısında uygulanacak %65'lik zam oranını öne çıkartarak, sefalet sözleşmesini gizlemeye çalıştılar.

Şu açıktır ki, sözleşmede alınan zamma rağmen birçok işçinin maaşı ya asgari ücret düzeyinde ya da altında kaldı. İlk 6 ay için ücretler asgari ücret seviyesine çekildi. İkinci 6 ay için enflasyon farkı alındı.

Gerçek enflasyonun %100'e dayandığı, TÜİK'in bile bu rakamları gizlemekte zorlandığı kimse için bir sır değil. Yapılan

algı operasyonu ile gerçeklik gizlenmeye çalışılsa da sonraki 6 aylık dönemlerde mahkûm olunacak enflasyon zamları, sözleşmenin dayattığı sefaleti daha da belirgin hale getirecektir.

BİR GECE YARISI SEFALET SÖZLEŞMESİ İMZALANDI

Bütün algı yönetimlerine, metal işçilerini baskı altına almalarına rağmen, sendika bürokratları gece 2.30'da bir araya gelip imzayı attılar. 3 sendika başkanının ve MESS'in yan yana poz vermesi dahi çok manidardır. Açıkça metal işçilerine karşı birlikte olduklarını gösteren bir fotoğraf karesinde yan yana geldiler. Metal işçileri bu fotoğrafı unutmamalıdır.

MESS'in 3 yıllık sözleşme, 4 aylık deneme süresi, ikramiyelerin çalışılan gün sayısına göre verilmesi, sendikal izinlerin tırpanlanması gibi dayatmaları ücret zammı için pazarlık konusu haline getirildi. Ancak, MESS'in bu dayatmaları hayata geçirmekten vazgeçmeyeceği, fırsat kolladığını da bir an bile unutmamak gerekiyor.

ÇİMSATAŞ İŞÇİLERİ İLK ADIMI ATTI

Çimsataş işçileri ağır çalışma koşullarını ve sefalet sözleşmesini kabul etmediklerini haykırdılar. Üretimi durdurdular. 4 gün süren eylemleri boyunca "Çimsataş yönetimi, MESS, polis, sendika bürokratları" uğursuz koalisyonu karşılarına dikildi. Yazık ki, metal işçileri de yakıksız bir pasiflik içinde kalarak Çimsataş işçilerini yalnız bıraktılar. Metal işçilerinin memnuniyetsizliği, harekete geçmesi için yeterli olmadı. Çünkü harekete geçecek, bilinç ve örgütlülük düzeyinden yoksundular ve bu hem MESS kapitalistlerine hem mafyatik AKP-MHP rejimine hem sendika bürokratlarına rahat bir nefes aldırdı. Zira metal işçilerinin grev/direnış bayrağını yükseltmesi bu "uğursuz üçlü" için kabus olacaktı.

Sözde vaatler, baskı ve işten atma saldırısı ile Çimsataş işçilerinin eylemi sonlandırıldı. Bu bağlamda bazı noktalara dikkat çekmek önemlidir. Birleşik Metal-İş yöneticileri sözleşme imzalandıktan sonra fabrikalardaki toplantılarda ve ziyaretlerde işçilere "Sözleşmeyi kabul etmez, greve çıkarsanız yalnız kalırsınız" dediler. Bu söylem işçileri eylemden uzak tutmak içindi. Ancak gerçeği yansıtmıyordu.

Birleşik Metal-İş bürokratları yaptıkları açıklama ve aldıkları tutum ile açıktan direnişin karşısında yer aldılar. Çimsataş işçilerini ve onlarla dayanışma içinde olanları hain ilan ettiler. Sözleşmede alınan zamma methiyeler dizip işçileri beğenmemekle suçladılar. Bizleri "sendika düşmanı" olmakla itham edip, "metal işçilerinin kazanımlarını gölgelemeye

çalışmak"la suçladılar. Gerçekte ise fiili-meşru zeminde eyleme geçen işçilerin haklı mücadelesini gölgelemek istediler.

Çimsataş yönetimi bir yandan vaatler verdi, diğer yandan saray rejiminin polisiyle tehdit etti, işçileri parçaladı, 13 işçiyi işten çıkarttı.

Çimsataş işçileri ise mevcut bilinç ve örgütlülük düzeyleri ile bu ablukayı dağıtacak güçte değildi. Kararlı, sınıf bilinçli bir öncüden yoksunluk açmazlarını derinleştirdi. Sermaye ve sendika bürokratları da işçileri ezme için ellerinden geleni yaptılar.

SONUÇ YERİNE

Bütün bu süreç gösteriyor ki sendikal bürokrasi, mevcut sendikal düzen parçalanıp atılmalıdır. Zira sadece TİS süreçleri üzerinden değil, bütün bir sınıf mücadelesi üzerinden, sınıf hareketinin önündeki önemli bir engele dönüşmüş durumdadır. Sözleşme sürecinde ise ilk andan itibaren metal işçilerini MESS'in dayatmalarına razı etmek ve kendi koltuklarını korumak parolasıyla hareket ettiler.

Metal işçileri, sendikal bürokrasiden medet ummaktan vazgeçmeli, kendi güçlerine güvenmelidir. Sendikadan istifa etmek, ancak alternatifini yarattığın ölçüde bir anlam kazanmaktadır. Bunun farkına varmalıları.

Metal işçileri artık örgütsüzlük zaafına bir son vermelidir. Sendikadan bağımsız olarak komitelerini kurmalı, inisiyatifli ellerine almalıları. Buna, şimdiden bir sonraki sözleşme sürecini beklemeden başlamalıları. Zira sınıf mücadelesi TİS'lere sıkıştırılacak bir olay değil, sömürü ve ücretli kölelik düzeninin çarkları kırılana kadar devam edecek bir süreçtir.

Sözleşme sürecinin ardından, özellikle AKP-MHP iktidarının sundukları olanaklar ile sözleşmeli, İŞKUR'dan işçi alımlarının olabileceğini ve işten atmaların yaşanabileceğini de akıldan çıkarmamak gerekir.

Süreç boyunca metal işçilerine yürünmesi gereken yolu göstermeye, metal işçilerinin örgütsüz, dağınık tablosunu değiştirmeye çalıştık. Maalesef ki başarılı olamadık. Bu noktada, fabrika zeminlerinde çok daha fazla mevziler yaratmamız, metal işçilerini sendikal bürokrasiyi aşacak bir örgütlülük düzeyine ulaştırmamız, sendikalarını devrimci sınıf sendikacılığı anlayışı ile inşa etmelerini sağlamamız gerekiyor.

Öncü ve ileri çıkan metal işçileri ile buluşmak, onları kazanmak, eğitmek, fabrika komiteleri üzerinden inisiyatif sahibi yapmak ertelenemez bir sorumluluk olarak önümüzde duruyor. Bu bağlamda TİS sürecinden son dersi kendimize çıkartmamız gerekiyor.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Farplas işçileri kıyıma karşı fabrikayı işgal etti

Farplas kapitalistleri önce işçilere sefalet zammı dayatmış, ardından direnişe geçen ve sendikalaşan işçilere yönelik işçi kıyımını devreye sokmuştu.

Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye olan 100'ü aşkın işçiyi işten atan kapitalistlere işçiler işgalle yanıt verdi. Atılan işçilerin de içerisinde yer aldığı 24 vardiyası fabrikada üretimi durdurdu. Sloganlar, alkış ve ısıklar eşliğinde eylemlerini sürdüren işçiler "Direne direne kazanacağız!", "Yaşasın onurlu mücadelemiz!" sloganlarıyla direniş kararlılıklarını gösterdi.

Birleşik Metal-İş sosyal medyada "Farplas işçileri atılan işçilerin işbaşı yaptırılması ve sendikalı çalışma haklarının tanınması için işyerine kapandı" ifadeleriyle direnişi duyurdu. Ayrıca "Farplas işçilerinin sendikalı çalışma talebi tanınsın" denildi. Birleşik Metal-İş'in üyelerine gönderdiği mesajda, atılan işçilerin geri alınması ve sendikayla görüşmelere başlanması talepleriyle içeride ve dışarıda direnişin süreceği ifade edildi.

Fabrikada işçilerin başlattığı eylem üzerine polis de jet hızıyla kapitalistleri korumak için fabrikaya geldi. Sermayenin imdadına yetişen kolluk güçleri fabrika önünde konuşlandı. Gecenin ilerleyen saatlerinde polisler fabrikaya girerek saldırı için hazırlık yaparken işçiler de fabrikanın çatısında direnişe geçti.

Birleşik Metal-İş polis ve bekçinin yanı sıra organize sanayi bölgesinin özel güvenliklerinin işçilere karşı bir arada hareket ettiğini "Polis, bekçi ve özel güvenlik ile birlikte fabrika önüne yığına

yapılıyor" ifadeleriyle duyurarak bütün emek dostlarını fabrika önüne dayanışmaya çağırdı.

POLİS DİRENEN İŞÇİLERE SALDIRDI: ÇOK SAYIDA GÖZALTI VAR

Bekleyiş devam ederken Farplas CE-O'su hem sendika temsilcileri ile hem de işten atılan işçilerle görüştü. Çatıda direnmeye devam eden işçilere tehditler savurduktan sonra saldırıya geçen polis fabrikadaki ve çatıdaki işçileri biber gazı kullanarak ve darp ederek gözaltına aldı. Dayanışma için fabrika önüne gelenler gözaltı araçlarının önüne geçerek polis saldırısını engellemeye çalıştı.

Farplas işçileriyle dayanışma için gece boyunca fabrika önüne gelenler, gözaltılara karşı da "Gözaltılar serbest bırakılsın!" sloganı eşliğinde bekleyişe geçti. Polis saldırısının ardından açıklama yapan Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu, fabrika önünde direniş çadırının kurulacağını duyurdu. Serdaroğlu, fabrikaya gelen tüm işçilerin üretimi durdurarak direnişe geçeceğini öne sürdü.

Sabah vardiyası işçileri saat 10.00 gibi fabrikaya gelmeye başladı. Fabrikaya gelen işçilerin işbaşı yaptı.

Öğlen saatlerinde sendika yöneticileri ve dayanışmaya gelenler fabrika önünden ayrıldılar. Sabaha karşı gözaltına alınan 108 işçi gözaltı ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.

ÇHD'li avukatlar işçilere yöneltilen suçlamanın "iş ve çalışma hürriyetinin ihlali ve konut dokunulmazlığının ihlali" olduğunu belirtti.

Tekstil sektöründe Grup TİS'leri başlıyor...

İnisiyatif tekstil işçilerine!

On bini aşkın tekstil ve dokuma işçisi doğrudan ilgilendiren, 1 Nisan tarihinden itibaren geçerli olacak 26. Dönem Tekstil Grup Toplu İş Sözleşmesi süreci başladı. Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası ile Teksif, Öz İplik-İş, DİSK Tekstil sendikaları arasında gerçekleşecek grup sözleşmesi süreci fiilen başlamasına rağmen, yetkili sendikalar şu ana kadar bir adım atmış değil bulunuyor. Bugüne kadar alışıldığı üzere, kapalı kapılar ardında adımlar atıldı ise de bu, işçiler tarafından bilinmiyor. Her dönem olduğu gibi şu anda da sözleşme oldubittiye getirilmek isteniyor.

SÖZLEŞME SÜRECİ HANGİ KOŞULLARDA KARŞILANIYOR?

Tekstil işçileri, pandemi süreci boyunca ölümüne çalıştılar. Pandemiye fırsata çeviren tekstil patronları ise pandemi endüstrisine el atmanın yanı sıra, Çin pazarının daralmasından büyük medet umdular. Tekstil patronları bu süreçte, ihracat rekorları kırdılar, kârlarına kâr kattılar.

Aynı süreçte tekstil ve dokuma işçilerinin yaşam ve çalışma koşulları daha da ağırlaştı. Pandeminin kapitalistler tarafından fırsata çevrilmesinin sonucu olarak, kısa çalışma ödenekleri, ücretsiz izin, düşük ücret, sigortasız çalışma, telifli çalışma dayatmaları ile karşı karşıya kaldılar. Aynı zamanda son dönemde artan hayat pahalılığı ve yükselen enflasyon nedeniyle alım güçleri daha da düştü, daha çok yoksullaştılar.

Üç yıl önce imzalanan Grup Toplu İş Sözleşmesi'nin kazanımları çoktan eriyip gitti. Asgari ücrete yapılan zammın ardından pek çok işçi arkadaşımızın saat ücretleri, asgari ücretin altında kaldı. Ücretler ocak ayı ile birlikte asgari ücrete çekildi.

GRUP SÖZLEŞMESİNİN ÖNEMİ!

Tekstil Grup Toplu İş Sözleşmesi'nde onlarca işletmeden on bini aşkın tekstil işçisi ile tekstil patronları karşı karşıya geliyor. Toplu İş Sözleşmesi süreci, iki ayrı sınıfın mücadele sahnesi halini alıyor. Bu mücadelede, esasta örgütlü olan, daha inisiyatifli davranarak sürecin kazananı oluyor. Grup sözleşmesi sadece sözleşme kapsamındaki işçileri değil, kapsam dışı işçileri de doğrudan etkiliyor. Zira,

toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işletmelerde de grup sözleşmesi referans kabul ediliyor.

İşçilerin bilinç ve örgütlülük düzeyinin geri olduğu tekstil sektöründe, her sözleşme döneminde, sendika bürokratları tarafından, işçilere sorulmadan taslaklar belirlenir, işçilerin haberi olmadan tekstil patronları ile görüşmeler arka kapılar arkasında sürdürülür. Yine tekstil kapitalistlerinin dayatmaları kabul edilerek, işçilere sorulmadan satış sözleşmesine imza atılır. Sektörde ağırlığı ile ilk önce Teksif sözleşmeyi imzalar. Sonrasında Öz İplik İş ve DİSK Tekstil de aynı sözleşmeye imza atar. 2013 yılında tekstil patronlarının pervasız dayatmaları karşısında gerçekleşen 6 günlük grevi saymazsak, on yıllardır sektörde sözleşme süreci üç aşağı beş yukarı böyle yaşanıyor.

Bu tabloyu değiştirmek elbette tekstil işçisinin elinde.

İPEKİŞ İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİNİN GÖSTERDİKLERİ

Geçtiğimiz dönem, satış sözleşmesinin ardından İpekiş işçileri, sefalet ücretlerine ve sendika bürokratlarının işçilerin iradesini yok saymalarına karşı tepkilerini Teksif'ten istifa ederek gösterdiler. İpekiş işçileri, o dönemde DİSK Tekstil'in

üyelikleri kabul etmemesinin ardından Öz İplik-İş sendikasında örgütlendiler. Sözleşme sürecinin yaklaşmasıyla birlikte, İpekiş yönetimi ve yetkili sendika Teksif bürokrasisinin iş birliğiyle, istifa sürecinin önünde yer alan bir grup işçi işten atıldı. Beraberinde fabrika içinde yine patron-sendika bürokrasisi iş birliği aracılığıyla işçiler üzerinde tehdit, rüşvet, baskı vs. politikaları uygulandı.

Öte yandan İpekiş işçilerinin üye olduğu Öz İplik-İş sendikası yönetiminin, sürecin ilerleyen evrelerindeki uzlaşmacı çizgisinin ve süreçleri yukardan "çözme" anlayışının, keza en kritik anlarda attıkları geri adımların sonucunda da içerideki ve dışarıdaki işçilerin enerjisi sönmüldü, direnci kırıldı. Fabrika içinde İpekiş-Teksif bürokrasisi iş birliği ile işletilen saldırının sonucu olarak süreç kendi haline bırakıldı.

Gelinen aşamada İpekiş işçileri için elbette süreç bitmiş değil. Ancak sürecin başından itibaren söylediğimiz gibi, gidişati değiştirecek yegane güç, tabandan işçilerin kararlı tutumu, birliği ve iradesidir. Bugün halen gerekli olan şey budur.

İpekiş işçileri, ihanet sözleşmesine tepkisini, yetkili sendikadan istifa ederek ve sendika değişikliğine giderek gösterdiler. Tercih ettikleri yöntemden ziyade,

işçilerin bu hareketine yol açan nedenler önem taşımaktadır ve bunlar halen güncelliğini korumaktadır.

Sonuç olarak, İpekiş işçilerinin direnişi, içinden geçtiğimiz toplu sözleşme sürecinde tekstil işçileri için öğretici, sendika bürokratları için uyarıcı olmalıdır.

TEKSTİL İŞÇİLERİ VE DOKUMA İŞÇİLERİ NE YAPMALI?

Bugüne kadar işleyen toplu sözleşme düzenini değiştirmek tekstil işçilerinin elindedir.

Tekstil patronları ve sermaye iktidarı, azami sömürü ile çarkları döndürmenin, sendika bürokratları da sözleşmeyi oldubittiye getirerek konumlarını korumanın derdindedir. Sözleşme düzenini değiştirmenin, kaybedilen hakları kazanmanın, yeni haklar elde etmenin yolu ise, tekstil işçilerinin tabandan birliğini sağlayarak, inisiyatifli ellerine almalarından geçmektedir.

İlk adımda tabanda komiteler kurulmalı ve TİS taslağının talepleri işçiler tarafından belirlenmelidir. Tekstil işçileri seyirci konumundan çıkarak sürecin gerçek öznesi olmalıdır.

Taleplerin belirlenmesi sürecinde belirleyici olan ise tekstil patronlarının verebildiği değil, tekstil işçilerinin neyi

istediğidir. Tekstil patronlarının söyleyeceği her türlü yalan ve manevralara karşı herkesin bildiği temel gerçek, tekstil patronlarının ihracat rekorları kırdığı ve bu dönemde devasa kârlar ettikleridir.

- Bugün tekstil işçilerinin taleplerinin başında insanca yaşamaya yetecek ücret gelmektedir. Ücret zammında yoksulluk sınırı baz alınmalıdır. Asgari ücret zammı yansıtılmalı, alınacak ücret zammı bu zammın üzerinden hesaplanmalıdır.

- Sosyal haklarda iyileştirmeler yapılmalıdır.

- İşçiler payına hak kaybına yol açan sözleşme süresi 3 yıldan 2 yıla çekilmelidir.

- Esnek çalışma hükümleri sözleşme ile engellenmelidir. Bugün grup kapsamındaki fabrikaların büyük çoğunluğunda, taşeron ve sözleşmeli işçi çalıştırılmakta, kullan-at işçiliği uygulanmaktadır. Telif çalışması engellenmelidir.

- Disiplin hükümleri değiştirilmeli, işçilerin en ufak davranışlarının disiplin suçu sayıldığı maddeler kaldırılmalıdır.

- Ağırlıklı olarak kadın işçilerin çalıştığı sektörde, kadın işçilerin kreş, regl izni vb. temel talepleri mutlaka yer almalıdır.

SÖZ-YETKİ-KARAR TEKSTİL VE DOKUMA İŞÇİLERİNE!

Tekstil kapitalistlerinin dayatmalarına, sendika bürokratlarının oyunlarına izin vermemenin yegane yolu, tekstil işçilerinin süreçte inisiyatifli davranmasından, söz-yetki karar hakkını ellerine almalarından geçiyor. Bunun için tabanda komiteler kurulmalı, sözleşme görüşmelerine işçilerin temsilcileri katılmalı, tekstil işçilerinin onayı olmadan hiçbir imza atılmamalı, işçilerin talepleri sonuna kadar savunulmalı, bunun için "Kazanana kadar grev!" yaklaşımı esas alınmalıdır.

Bugüne kadar alışlagelen çarkı kırmak tekstil işçilerinin ellerinde... Tekstil işçileri "Böyle gelmiş, böyle gitmeyecek! Bu düzen değişecek" demediği sürece, çarkın dişlileri tekstil işçileri aleyhine dönmeye, tekstil işçileri bir kez daha kaybetmeye, ihanetler ile karşı karşıya kalmaya mahkum olacaktır.

Yakın dönemde imzalanan Metal Grup TİS'leri bu açıdan örnektir. Geçmiş mücadele deneyimlerine rağmen, metal işçileri bu sözleşme sürecinde de metal patronlarının dayatmalarına, sendika bürokratlarının ihanetlerine uğramışlardır.

Metal TİS'lerinin de öğreticiliği ile, sürecin seyrini değiştirmenin ve kazanmanın yegane yolu, tekstil işçilerinin, "sınıfa karşı sınıf" bakışıyla, tabandan örgütlenmelere dayanarak mücadele sahnesinde yer almalarından geçmektedir.

TEKSTİL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Sinbo yönetimi kumpas kuruyor, hukukçuları da alet ediyor!

Bu kumpası kuranların yanlarına bırakmayacağız! Korkularını büyüteceğiz!

Sinbo yönetimi yaklaşık iki aydır taşınma sebebiyle daralmayı bahane ederek işçi çıkartıyor. Bir önceki ay yaptığı çıkartmalarda Aralık ayının son haftasını seçerek işçilerin 2022 zamlı tazminat hesaplamalarından yararlanmasını engellemiştir. İş kazalarının çok yoğun yaşandığı, hak ve hukuk ihlallerinin çok fazla olduğu Sinbo fabrikası geçmişte ve yakın zamanda çalıştırdığı birçok işçisiyle davalık.

Basit bir örnek vermek gerekirse sendika üyemiz Nimet Erben sendika üyesi olduğu için işten atıldı. Nimet Erben arkadaşımızı 04 koduyla çıkartan Sinbo yönetimi üyemize daralma gerekçesini sunmuştur. Fakat hukuki anlamda şu çok nettir ki daralmada önce kendi rızasıyla çıkmak isteyen işçiler, daha sonra emekliler ve en son da son giren ilk çıkar kuralı uygulanarak çıkartmalar yapılmalıdır. Ama çıkartmalara baktığımızda sadece üyemiz Nimet Erben değil çıkartılan işçilerin birçoğunun 4, 5 hatta 6 yıllık işçiler olduğunu görüyoruz. Bu da çok açık gösteriyor ki Sinbo yönetimi daralmayı bahane ederek hem hukuk tanımıyor hem de sendikalı işçileri işten çıkartarak sendika düşmanlığına devam ediyor.

Sinbo yönetimi bu sefer kurnazlık yaptığını sanarak, kendisini garanti altına almaya çalışıyor. Çıkarttığı işçilerin dava açmasını önlemek için çareyi arabulucuyu fabrikaya getirmekte buluyor.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 5. Bölüm 17. Maddesi'ne göre "Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür."

Bu madde çok açık gösteriyor ki arabuluculuk görüşmeleri arabuluculuk bürosunda yapılır. Ama Sinbo yönetimi bu çok açık yasa maddesine rağmen görüşmeleri Sinbo fabrikasında gerçekleştirmiştir. Ayrıca evrakta sahtecilik yaparak Sinbo fabrikasında yapılan gö-

rüşmeyi arabuluculuk ofisinde yapılmış gibi göstermiştir.

6325 sayılı kanunun 4. Bölüm 15. Maddesi'ne göre "Arabulucu, seçildikten sonra tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder."

Ancak Sinbo yönetiminin uygulamasına baktığımızda işten çıkartılan işçiler arabuluculuk görüşmesine davet edilmemiş, çıkışları için yönetimle görüşmeye fabrikaya gittiklerinde arabulucuyu görmüşlerdir.

Belirsiz süreli iş sözleşmesinin fesih süreci ile arabuluculuk süreci bir birlerinden bağımsız süreçler olmalıdır. Ama işçi arkadaşlarımıza iş sözleşmesi fesih belgeleri, arabuluculuk belgeleri, hizmet belgeleri aynı anda imzalatılmıştır. Belgeleri imzalamaları için arkadaşlarımıza arabulucu tarafından psikolojik baskı yapılmıştır.

BURADA AMAÇLANMAK İSTENEN NEDİR?

TOMİS MYK üyemiz Dilbent Türker'i kumpas kurarak işten atan Sinbo yönetimi yeni bir kumpası daha hayata geçirmiş oluyor. Bu kumpasla amaçlanan işçilerin hukuki olarak hakkını aramasının önüne geçmektir. Karşısında arabulucuyu gören işçi arkadaşlarımız, arabulucunun söylemleri ile basınç altında kalıp neye imza attıklarını bile bilmeden önlere konan kâğıtları imzalamışlardır. Tarafsız olması gereken arabulucu adeta Sinbo yönetiminin avukatı gibi davran-

mıştır. Sinbo yönetimi de işçi arkadaşlara "Malum taşınıyoruz, bu yüzden daralmaya gidiyoruz. Tüm haklarınızı vererek sizinle vedalaşıyoruz" diyerek hukuki bir iş yapıyoruz görüntüsünü oluşturmaya çalışmaktadır.

Sinbo yönetiminin sicili çok kirlidir. Bu yaptıklarıyla da sicilini kirlletmeye devam etmektedir. Kurduğu kumpas ile kanuna aykırı olarak işçi çıkartmaktadır. Bir yandan da mahkeme yolunu kapatarak işçilerin hukuki olarak hakkını aramasının önüne geçmektedir. Böylece bir taşla iki kuş vurmaktadır.

Sinbo işçisi arkadaşlarımızı şunu çok iyi bilmelidirler ki; arabuluculuk görüşmesi Sinbo fabrikasında değil arabuluculuk bürosunda yapılmalıdır. Ayrıca arabuluculuk görüşmesinin asli tarafı olan işçi arkadaşlarımız görüşmeye önden bilgilendirilerek davet edilmelidir. Arabuluculuk görüşmesi sırasında ise işçi arkadaşlarımızın teklifleri kabul etmeme hakkı vardır.

Tüm Sinbo işçisi arkadaşlarımızı olduğu bir işten atma saldırısı ve yaşadıkları diğer tüm hak gaspları ile ilgili sendikamızla iletişimde olmaya, birlikte hareket etmeye davet ediyoruz!

Sinbo yönetimi ve onun kumpaslarına alet olan sözde hukukçuları da bir kez daha uyarıyoruz. Yaptığımız hak gasplarının, hukuksuzlukların peşinde olmaya, sizden her yerde hesap sormaya devam edeceğiz!

TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI
29.01.2022

Marksizm ve sosyal-şovenizm / 3

H. Fırat

“Leninizm’e kavramsal sadakat” iddiası çerçevesinde ve “saha temizliği” kapsamında dile getirilen aforizmayı hatırlayalım: “*Lenin’in ittifaklar teorisi özgün bir buluştur ve Rusya işçi sınıfının maddi eksiklerini kapatmak için iki yöne bakmaktadır. Birincisi köylülüktür, ikincisi ezilen uluslar.*”

“Birincisi”ne bakmış bulunuyoruz. “İkincisi”yle devam edelim.

ULUSAL SORUN VE LENİN

Köylülük bahsinden farklı olarak burada, “ezilen uluslar” bahsinde, bu kez çifte bir temel önemde yanlışla yüz yüzeyiz. Yanlışlardan ilki, köylülük sorunuyla aynıdır. Ezilen uluslara “bakma” hiç de Lenin’e özgü bir “buluş” değildir. Lenin’in yaptığı, bir kez daha Marksizmin kendini önceleyen gelişimine sadakat göstermek, onu sağlam bir hareket noktası olarak almak, öncelikle Rusya’ya ve daha ileriki bir evrede ise dünya sahnesine yaratıcı bir biçimde uygulamak olmuştur. Fakat burada konumuz Aydemir Güler’in kendi ifadesiyle “*Rusya işçi sınıfının maddi eksiklerini kapatmak*” sorunu olduğuna göre, Lenin’in emperyalizm çağı ve dünya devrimi sahnesi üzerinden katkılarını şimdilik tartışma dışı tutalım. Öyle ya, tarihsel sahnemiz devrim öncesi Rusya ve konumuz “ittifaklar” bahsinde Lenin’in “buluş”larıdır.

Köylülük sorunundan farklı olarak “ezilen uluslar” bahsinde kendini gösteren ikinci temel önemde yanlış ise “buluş” iddiasıyla kıyaslanamaz ölçüde vahim niteliktedir. Zira SİP-TKP’nin konuya ilişkin uzmanının ulusal sorun konusunda Marksizmi hiçbir biçimde anlamadığının, işin aslında göz göre göre çarpıttığının bir göstergesidir.

Lenin için “ezilen uluslar” sorunu, hiç de “*Rusya işçi sınıfının maddi eksiklerini kapatmak*”, yani bu alanda işçi sınıfına yeni müttefikler bulmak, yani “ittifaklar sorunu” değildir. Proletarya enternasyonalizmine sıkı sıkıya bağlı tutarlı bir marksist olarak Lenin için sorun, her türden ulusal baskıya, eşitsizliğe ve ayrıcalığa karşı olmaktadır. Bir ulusun, kendi istek ve iradesinin çiğnenerek bir başka ulusal siyasal bünye içinde zora dayalı olarak tutulmasını reddetmektir. Dolayısıyla ezilen bir ulusun kendi kaderini tayin etme hakkını açık, net ve kararlı bir

Yeri geldikçe Türkiye solunun kırk yıllık teorik “geleneği” olmakla övünen solun bu “Beyaz Türkleri”, son kırk yıldır Türkiye toplumunu bunalan ve halen de toplumsal düzeyde tüm yakıcı ağırlığını koruyan bir “sorun”dan sözde “teorik” alandaki cambazlıklarla kendilerini işte böylece sıyırmış sayabildiler. Kürt sorununu “yok sayarsanız yok olur!” diyen despot şarlatanların yönettiği bir ülkenin sol Kemalist çizgideki Beyaz Türkleri’ne pek yakışan bir sonuç olmalı bu.

tutumla savunmaktır. Tüm bu gerçeklerin öteki yüzü olarak, bizzat ezen ulus işçi ve emekçilerinin gerçek özgürlüğünü savunmaktır. Yani Marx ve Engels’in “başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz” düşüncesinin çok yönlü anlamına bağlılıktır.

Bütün bu ilkesel tutumların ve bunun ürünü siyasal çizginin, “ezilen ulusları” köylülüğün yanı sıra ikinci bir “yedek güç” olarak “ittifak mimarisinin eteklerine” kazanmak amacıyla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Bir sonraki bölümde göreceğimiz gibi, sorunu böyle ortaya koymak Aydemir Güler’in tümüyle kasıtlı bir uydurması, dayanaktan yoksun bir hilesidir. Bu, o “sorun” yok “dinamik” var uydurmasının bir uzantısı, yeni bir versiyonudur.

Maddi güç bahsinde Lenin’in ulusal sorunda aldığı ilkesel tutumun ve izlediği siyasal çizginin hedefi her şeyden önce dosdoğru işçi sınıfının bizzat kendisidir. Onun her konuda olduğu gibi “ezilen uluslar” sorununda da tutarlı sosyalist ve enternasyonalist eğitimidir. Zira böyle bir ilkesel tutum ve onun ürünü bir siyasal çizgi olmadıkça, çok uluslu bir ülke-

de, derin tarihsel-toplumsal ve kültürel köklere sahip ulusal baskı ve eşitsizliklerin bizzat işçi sınıfının kendi bünyesinde yarattığı sorunlar, ezen ve ezilen uluslardan gelme işçilerin bilincinde yarattığı tahribatlar giderilemez. (Bugünün Türkiye’sinde yaşayıp da bunun ne demek olduğunu anlamamak mümkün mü?) Proleter devrim diyor Lenin, “işçilerin *tam* bir ulusal eşitlik ve kardeşlik içinde uzun süre eğitimlerini gerektirir.” Bu olmadıkça, başka “güç”leri ardından sürüklemek bir yana, işçi sınıfının kendisi gerçek bir “güç” haline gelemez. Dolayısıyla da toplumsal devrime önderlik etme yeteneği kazanamaz.

Neredeyse Ekim Devrimi’ne kadar, Lenin için bu kapsamdaki asıl sorun, hiç de “ulusal dinamik”lerle ittifak değil, fakat çok uluslu bir ülkede işçi sınıfının devrimci birliğini proletarya enternasyonalizminin ilkesel temeli üzerinde sağlamca kurabilmektir. Fakat eğer, ezen-ezilen uluslar katı gerçeğine dayanan çok uluslu bir ülkede, bunun yarattığı bölünmeler, önyargılar, güvensizliklerden hiç de azade olmayan bir işçi sınıfı gerçeği karşısın-

da, ulusal soruna ilişkin olarak açık ilkesel bir tutumunuz, sağlam bir politikanız ve güven veren bir pratiğiniz yoksa, farklı ulus ve milliyetlerden işçilerin bu türden bir devrimci birliğini gerçekleştirmekte de kesin olarak başarısızlığa uğrarsınız. Bunu başaramadığımız bir durumda ise öteki hiçbir şeyi başaramazsınız. Devrim üzerine tüm iddialarınız da yalnızca boş gevezelikler yığını olarak kalır.

Buradaki diyalektiği anlamak, “ulusal sorun”a ilişkin leninist yaklaşımın tüm özünü verir bize. Fakat elbette ki SİP’lilerin sorunu hiç de “anlamamak” değildir. Leninizmin konuyu ortaya koyuş tarzı öylesine açık ve berraktır ki, bunu anlamamak için gerçekten “cahil” olmak gerekir. Yine de cahillik mazur görülebilir bir kusurdur. Oysa SİP’lilerinki ulusal soruna ilişkin leninist bakış açısını bile bile çarpıtmak, böylece kendi sosyal-şoven tercih ve yönelimlerine dayanaklar oluşturmaktır.

“ÖZGÜN BULUŞ” VE LENİN

“Özgün buluş” iddiasına geçebili-

riz. Köylülük bahsinden farklı olarak, söz konusu olan ulusal sorun olunca, iş Marx-Engels ile Lenin arasındaki kopmaz bağın karartılmasının da ötesine geçmektedir. Burada asıl amaç, öncelikle, ezilen uluslar sorununu, herhangi bir teorik temele ya da ilkesel esasa bağlı olmayan, dolayısıyla özel tarihi koşullara göre yalnızca taktik planda dikkate alınabilecek, koşullar gerektiriyorsa “devrimin çıkarları” için elbette değerlendirilebilecek, değilse eğer “yanından dolanarak” ya da duruma göre pekala “üstünden geçerek” (üstünden atlayarak!) bir yana bırakılabilecek öylesine sıradan, sonuçta çok da dert edilmemesi gereken bir “sorun” olarak sunabilmektir. Bu sunuşta hiç de “cahil”lik değil, ama düpedüz ezen ulus milliyetçiliği dürtüsü, gelinen yerde sinsi biçimde savunusu vardır. Sinsilik söylem ve tutumlara çekilen Marksizm cilasındadır.

Marx ve Engels’in ulusal soruna ilişkin düşünsel mirasını şimdilik bir yana bırakalım. Yeri geldikçe buna işaret etmek için nasılsa yeterince fırsatımız olacaktır. Yüksek perdeli o “Leninizme kavramsal sadakat” söylemini gözeterek, köylülük sorununda olduğu gibi burada da bizzat Lenin’in tanıklığına başvuracağız.

Engels’in ölümünü izleyen yıl içinde, 1896 yılı yazında, II. Enternasyonal’in Dördüncü Kongresi Londra’da toplandı. O günün “halklar hapishanesi” Çarlık Rusyası’ndan Plehanov ve Rosa Luxemburg’un da hazır bulunduğu, bu arada özellikle Rusya’yı ilgilendiren Polonya sorununun da genişçe tartışıldığı Londra Kongresi’nin konumuz için özel önemi, ilk kez olarak burada, ulusal soruna ilişkin temel önemde bir kararın alınmış olmasındır.

Lenin bu kısa kararın tam metnini, 1914 yılında kaleme aldığı *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı Üzerine* başlıklı çok önemli makalesinde aktarmaktadır (Bu kapsamlı makalenin Türkçede birden fazla tam ya da kısmi çevirileri var). Öncesinde ve Kongre’de Kautsky tarafından temsil edilen bakış açısına değindikten sonra, kararı kendi sözcükleriyle şöyle özetliyor Lenin:

“*Enternasyonal’in kararında da bu bakış açısının en özsel, en temel tezleri yeniden üretildi: Bir yandan, kesinlikle doğrudan, hiçbir yanlış yoruma izin ver-*

meyecek biçimde, tüm uluslar için kendi kaderini tam tayin hakkının tanınması; öte yandan, aynı şekilde kuşkuyla yer bırakmayan, işçilere, sınıf mücadelelerinin enternasyonal birliği çağrısı.”

Ardından kendi yargısını şu sözlerle ortaya koyuyor:

“*Bu kararın bütünüyle doğru olduğuna ve tam da bu kararın ve ulusal sorun da onun proleter sınıf politikasının tam da bu iki parçası arasındaki sağlam bağlantının, 20. yüzyılın başlangıcında Doğu Avrupa ile Asya ülkeleri için biricik doğru direktifi verdiğine inanıyoruz.*” (*Seçme Eserler, Cilt 4, İnter Yayınları, s.280*)

Aydemir Güler tarafından ulusal sorun üzerinden de “özgün buluş”la ödüllendirilen Lenin söylüyor bunları. Daha 1896’da sorunun özü bakımından doğru bir biçimde ortaya konulduğunun ve bunun “*20. yüzyılın başlangıcında Doğu Avrupa ile Asya ülkeleri için biricik doğru direktif*” olduğunun altını çiziyor. Yalnızca burada değil başka vesilelerle de, Enternasyonal’in 1896 Londra Kongresi’nin ulusal sorun üzerine (“*bu kadar önemli bir ilke sorunu*” üzerine!) aldığı karardan her defasında övgüyle söz ediyor.

Marksizmin ulusal soruna ilişkin en temel iki ilkesel tutumu anılan kararda zaten dile getirilmiş olduğuna göre, “özgün buluş” iddiası üzerine sözü uzatmak aslında çok gerekli değildir. Yine de RSDİP’in kuruluşundan 1913’e uzanan tarihsel tablo üzerine yine Lenin’den yararlanarak söyleyeceklerimiz var.

Londra Kongresi’nin iki yıl sonrasında, 1898’de, Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) kuruldu. Sürgündeki Lenin kongrede yoktu, ama onun verdiği bilgi üzerinden, ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesinin kuruluş kongresinde kabul edildiğini öğreniyoruz. Yine Lenin’in verdiği bilgiler çerçevesinde, hazırladığı program taslağında bu ilkeye yer veren Plehanov’un, onu 1902’de *Zarya*’da yer alan bir makalesinde ayrıca gerekçelendirildiğini de öğreniyoruz. Lenin, 1913 yılı sonunda kaleme aldığı *RSDİP’nin Ulusal Programı* başlıklı makalesinde, Plehanov’un *Zarya*’daki makalesinde, ulusların kaderlerini tayin hakkı istemi üzerine şu temel önemde noktayı vurguladığını bildiriyor:

“*Burjuva demokratlar için, teoride bile, zorunlu olmayan bu istem, sos-*

yal-demokratlar olarak bizim için zorunludur. Eğer biz bunu unutursak, ya da Rus yurttaşlarımızın ulusal önyargılarını yaralamak korkusuyla, bunu söylemeye cesaret edemezsek, uluslararası sosyal-demokrasinin birlik çığılı olan ‘Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!’ sloganı, bizim ağızımızda utanmazca bir yalan haline gelirdi.” (*Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, 8. Baskı, s.12-13*)

Plehanov’un sorunu, hiç de ezilen ulusları “ittifak mimarisine yedek güç” olarak kazanmak sözde hedefiyle değil, fakat tümüyle işçi sınıfının kendi enternasyonalist sınıfsal birliği ile gerçekleştirdiğine özellikle dikkat edelim. Öte yandan bu yapılabildiği, bunda başarılı olunabildiği ölçüde, ezilen ulusların siyasal özgürlüğüne giden yolda dev bir adım atılmış olacaktır. Nitekim Lenin izleyen yıl kaleme aldığı oldukça kapsamlı bir başka makalede Plehanov’un yukarıya aldığımız sözlerini bir kez daha aktardıktan sonra, kendisi bunu şu sözlerle yorumlamaktadır:

“*Proleterlerin birliği için, onların sınıf dayanışması uğruna, ulusların ayrılma hakkını tanımalıyız- yukarıda aktarılan sözlerinde, Plehanov’un bundan 14 yıl önce kabul ettiği budur.*” (*age, s.95-96, vurgular Lenin’in*)

Sorunun özünün ve anlamının gerçekte ne olduğu bundan daha açık ve vezir bir biçimde nasıl ifade edilebilir ki?

Plehanov’un savunup gerekçelendirdiği ulusların kaderlerini tayin hakkı isteminin 1903’teki ikinci parti kongresinde kabul edilen RSDİP Programı’nda ünlü “9. Madde” olarak yer aldığını biliyoruz. Aynı şekilde bu madde üzerine kongrede kopan fırtınaları ve bunun sonucunda partiden yaşanan kopmaları da. Bunun bir yanında 9. Madde’ye tümünden karşı çıkan ve programdan çıkarılmasını isteyen Rosa Luxemburg’a bağlı Polonyalı marksistler, öte yanında partide Yahudi işçilerin tek temsilcisi olma tekelini talep eden milliyetçi Bund sapsması vardı. Polonya grubu 1896 kararının birinci bölümüne, Bund ise ikinci bölümüne karşı çıkmış oluyordular. İki grup da kongreyi, dolayısıyla partiyi terk etti.

Böylece aynı kongrede Bolşevikler ve Menşevikler halinde büyük tarihi bölünmeyi yaşayan RSDİP, hiç değilse ulusal

sorun üzerinden bir görüş birliği içinde kalmayı sürdürdü. Üstelik yine Lenin’in tanıklığına bakılırsa, aradaki 1905 Devrimi’nin çalkantılı sürecine, onu izleyen yenilgi yıllarına ve nihayet yeni bir devrimci yükselişe sahne olan 1913 yılına kadar, her konuda çok büyük tartışmalar ve yeni bölünmeler yaşansa da ulusal soruna ilişkin programatik çerçevede üzerine esaslı bir sorun çıkmadı. Yalnızca ulusal sorun üzerinden İkinci Kongre’yi terk edenler, 1905 Devrimi’nin birleştirici basıncı altında 1906’daki Birlik Kongresi’nde partiye dönseler de yarattıkları tartışmalar sonraki yıllarda da sürüp gitti.

Lenin’in 1913 tarihli makalesine (*RS-DİP’nin Ulusal Programı*) döneelim. Makale o sıra gerçekleşmiş parti konferansının ulusal soruna ilişkin kararını ele alıyordu. Rusya’da o sıralar özellikle öne çıkan ulusal sorun gerçeğine değinen Lenin, partinin 1903 kongresinde benimsenen programın 9. Madde’sine ilişkin olarak ve o zamandan beri, bir yandan ulusal-kültürel özerklik istemiyle ortaya çıkan milliyetçi Bund sapmasına, öte yandan ulusların kaderlerini tayin hakkına karşı çıkan Rosa Luxemburg liderliğindeki Polonya eğiimine karşı mücadele edildiğini dile getirir. Ve daha sonraki dönemde belki yüzlerce kez yineleyeceği şu temel önemde sonucu formüle eder:

“*... marksistler, burada, eğer demokrasi ve proletaryaya ihanet etmek istemiyorlarsa, ulusal sorunda özel bir istemi, ulusların kaderlerini serbestçe tayin etme hakkını (RSDİP Programının 9. Maddesi), yani siyasal bakımdan ayrılmaı savunmalıdırlar.*”

Sorunun özünün tutarlı demokrasiye ve proletarya davasına sadakat olduğunu, bunun burada bir kez daha dile getirildiğini görüyoruz. Lenin hemen ardından şunları ekler:

“*... Programımızın yürürlükte olduğu on yıl boyunca, RSDİP’nin hiçbir birimi, hiçbir ulusal örgüt, hiçbir bölgesel konferans, hiçbir yerel komite, bir kongrede ya da konferansta hiçbir delege, 9. maddenin değiştirilmesi ya da kaldırılması sorununu ortaya atmamıştır!*” (*age, s.10*)

Bu, 1913 yılı üzerinden Lenin’in kendi tanıklığıdır. Ve anlamı, “ezilen uluslara bakma”nın ve onlara ilişkin Marksizmin ilkesel tutumunu formüle edip program düzeyinde dile getirmenin, hiçbir biçim-

de Lenin'e ait bir "buluş" olmadığıdır. Özellikle *İskra*'nın yayınından itibaren Lenin parti programını oluşturma sürecinin son derece etkin bir üyesidir. Ama programın ulusal sorun maddesini teorik bakımdan gerekçelendirme işini programın tümünü gerekçelendirme kapsamında Plehanov'un üstlendiğini biliyoruz.

ULUSAL SORUNDA YARATICI DÖNEM

Teorik konularda son derece üretken olan Lenin'in 1913 yılına kadar ulusal sorun üzerinde nispeten az durduğunu görüyoruz. Bu zaman zarfında akılda kalan en önemli yazılarından biri 1903 Kongresi'nin hemen öncesinde kaleme aldığı *Programımızda Ulusal Sorun* başlıklı makalesidir. Temel fikirleri bakımından Kautsky ve Mehring'e dayanan bu makale, yine de Lenin'in ulusal sorunda da yaratıcı cevherinin ilk açık işaretlerini taşımaktadır. Mehring'in Polonya sorununu ele alan yaklaşımına koyduğu kayıtlar (ki tarih Lenin'i doğrulamıştır) bunun dikkate değer bir örneğidir.

1913'e kadar olan aynı zaman zarfında ulusal soruna ilişkin dikkate değer öteki yazıları "Asya'nın uyanışı" kapsamındakilerdir. Birinci emperyalist dünya savaşı ile Ekim Devrimi'ni izleyen gelişmelerin kanıtlandığı gibi, 1913'ü öncelleyen dönemde ve ulusal sorun kapsamında Lenin'in asıl yaratıcılığı, "Asya'nın uyanışı"na ilişkin bu yazılarındadır. Ama bunların, hiç değilse o aşamada ve hele de "Rusya işçi sınıfının maddi eksiklerini kapatmak" bahsiyle, doğrudan bir ilişkisi de yoktur.

Bu kapsamda son bir nokta. Neden özellikle 1913'ü bir zaman sınırı olarak aldık? Çünkü bu Lenin'in Marksizm ve ulusal sorun kapsamındaki yaratıcılığının tüm verimliliği ve zenginliği ile kendini göstereceği bir dönemin başlangıcıdır. Bunun neden tam da bu tarihte özellikle gündeme geldiğini, Bolşeviklerin 1913 sonbaharında toplanan Konferansı'nda tam da ulusal soruna ilişkin olarak ortaya konulan özel programın girişindeki şu sözlerden öğreniyoruz:

"Kara-yüzler ulusalcılığı, liberal burjuvazi ile ezilen ulusal-toplulukların üst sınıfları arasında ulusalcı eğilimlerin gelişmesi, bugünlerde ulusal sorunun önemini artırıyor.

"Sosyal-demokrat hareketin bugünkü görünümü (Kafkasya sosyal-demokratlarının, Bund'un ve tasfiyecilerin parti programını yok etme çabaları vb.) partiyi, bu soruna her zamankinden daha büyük bir dikkat göstermeye zorluyor." (*Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, 2. Baskı, s.92)

Fakat 1913 sınırı ve sonrası için bundan da önemli bir neden var. Bu tarihten bir yıl sonra patlak veren birinci emper-

yalist paylaşım savaşıyla birlikte, başta Plehanov olmak üzere öteki önemli parti liderleri uluslararası sosyalizmin "birlik çığılı olan 'Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!' sloganı"na ihanete yönelirken, Lenin her zamankinden daha büyük bir bağlılık göstermeye devam etmiş ve ulusal soruna ilişkin en yaratıcı ürünlerini de bu dönemde vermiştir. Emperyalist savaşın yarattığı sorunlar ve yol açtığı gelişmeleri anlamak çabası ile bunların tektlediği tartışmalar, Lenin'in bu alandaki yaratıcı veriminin tarihsel zemini oldular. Bir önceki bölümde işaret ettiğimiz gibi Lenin aynı yaratıcı başarıyı 1905'te de devrimin sorunları üzerinden göstermişti. 1914-18 emperyalist savaşını izleyen gelişmeler ve yaşanan büyük ihanetler, önde gelen parti liderleri arasında, devrimin tüm öteki sorunlarında olduğu gibi ulusal sorunda da marksist ilkelerin anlamını ve gereklerini derinlemesine anlayanın, kararlılıkla savunanın ve pratik gereklerini tavizsizce uygulayanın bir kez daha yalnızca Lenin olduğunu ortaya koymuştur.

"ÜSTÜNDEN ATLAMAK"!

II. Enternasyonal'in 1896 Londra Kongresi'nin ulusal soruna ilişkin olarak aldığı karar şöyledir:

"Kongre, bütün ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını tam olarak desteklediğini beyan eder ve şu anda askerî, ulusal ya da başka biçimdeki despotlukların boyunduruğu altında acı çeken bütün ülkelerin işçilerine sempatisini ifade eder; Kongre, bütün bu ülkelerin işçilerini, dünyanın sınıf bilinçli işçilerinin saflarına katılmaya ve bunlarla, uluslararası kapitalizmin yenilgiye uğratılması için ve uluslararası sosyal-demokrasinin amaçlarının gerçekleştirilmesi için omuz omuza savaşmaya çağırır."

1896 yılında, önemli bir kısmı marksist ya da gerçek marksist olmayan delegelerin oluşturduğu bir platformda,

Kürt Ulusal Sorunu-1

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

Kürt Ulusal Sorunu-2

Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

yine de Bebel, Kautsky ve Plehanov gibi o günün en önemli marksistlerinin de yer aldığı ve ağırlığını hissettirdiği Londra Kongresi'nde, ulusal soruna ilişkin olarak özü ve esası yönünden doğru bir karar alınabildiğine; ve Lenin gibi sadık, sağlam ve yaratıcı bir marksist bu kararı 1914 gibi hayli ileri bir tarihte hala vurgulu bir biçimde onaylayabildiğine göre, demek ki Marx ve Engels, konuya ilişkin olarak yöntemden de öteye bazı "ilkeler" ya da "tamamlanmamış" da olsa bir "teorik" miras bırakmış olmalıydılar. Aksi durumda bu tarihi kararı tümüyle, alınmasında birinci derecede rol oynayan Kautsky'nin konuya gösterdiği kişisel duyarlılık ve yaratıcılığının çok özel bir ürünü saymamız gerekecek.

Ama hayır diyor, SİP'li Aydemir Güler ile ruh ve düşünce ikizi Kemal Okuyan, Marx ve Engels'te ulusal soruna ilişkin bir "ilke" ya da sözü edilebilir bir "teori" yoktur!

İlki, eski Başkan Aydemir Güler, daha otuz yıl öncesinden başlayarak yazdıklarında, ulusal sorunu teori konusu bile olamayacak denli marjinal bir alan sayıyor. Marksizmin ulusal soruna ilişkin olarak "yalıtılmış sınırları dahilinde" (sanki böyle sınırlar gerçekten olabilirmiş gibi!) öyle tutarlı bir teorisi yok, olamazdı da diyor. İyi ki de yok demeye getirerek mutlulukla ekliyor: "Olmamalıdır" da!

Bu saptama ve dilek boşuna değil. Öyle ya, insanın elini kolunu bağlayan tutarlı bir teori ya da bağlayıcı bir ilke olmazsa eğer, böylece sorunun "yanından dolanmak" ya da düpedüz "üstünden atlamak" da o denli olanaklı ve kolay olur.

İkincisi, şimdiki Genel Sekreter Kemal Okuyan, boşuna aramayın, Marx'ta ulusların kaderlerini tayin hakkına ilişkin bir şey bulamazsınız diyor ve noktayı koyuyor: "Marx'ta ulusların kaderlerini tayin hakkı yok"! "Marx, ulusal sorunu önemsememiştir"! Hele "ilke" hiç aramayın, kesinlikle bulamazsınız! Marx bir yana, Lenin'de de bulamazsınız! "Marx gibi

o da [Lenin de!] ahlaki ya da ilkesel bir pozisyon almıyordu"! Devrimin çıkarları için işe yarıyorsa ilgileniyor, yoksa "yanından dolanıyor" ya da dosdoğru hiç umursamıyordu!

Kemal Okuyan bütün bunları nerede mi söylüyordu? "Yurtseverlik sınavı" söylemiyle Türk milliyetçiliğini teorize ettiği ve kapağını Türk bayrağı ile süslediği o utanç verici kitabında! Bütün bunlardan Kürt sorununa ilişkin olarak ne sonuç mu çıkarıyordu? Onu basitçe yok saymayı!

"Emperyalizmle uyum ve burjuvaziyle ittifaktan devrimci hiçbir şey çıkmaz, demokrasî ve özgürlük de çıkmaz. Bu gerçeği hiçbir hak, ulusların kaderlerini tayin hakkı da değiştiremez."

Hayatında bir an ve bir nebze olsun devrimciliğin yanından bile geçememiş birinin bu kibir dolu sözlerinden çıkan nihai pratik sonuç ne mi oldu? Kürt sorununun artık SİP-TKP'yi ilgilendirmemesi!

"Yanından dolanmak" bir yana, SİP'liler artık soruna dosdoğru sırtlarını dönmüş durumdadılar. Kongre ve konferanslarda artık gündeme alınmaması, dolayısıyla tek kelime olsun kararlara konu edilmemesi bunun tartışmasız bir göstergesidir. "Sorun" yok "dinamik" var bakışı, yukarıya aktardığımız emperyalizme kapılanmış "dinamik" değerlendirilmesiyle birlikte, "sorun"un böylece yok sayılmasını doğurdu.

Yeri geldikçe Türkiye solunun kırk yıllık teorik "geleneği" olmakla övünen solun bu "Beyaz Türkleri", son kırk yıldır Türkiye toplumunu bunaltan ve halen de toplumsal düzeyde tüm yakıcı ağırlığını koruyan bir "sorun"dan sözde "teorik" alandaki cambazlıklarla kendilerini işte böylece sıyırmış sayabildiler.

Kürt sorununu "yok sayarsanız yok olur!" diyen despot şarlatanların yönettiği bir ülkenin sol Kemalist çizgideki Beyaz Türkleri'ne pek yakışan bir sonuç olması bu.

(Devam edecek...)

WWW.TKIP.ORG

Katledilişinin 38. yılında Necmettin Büyükkaya.../ 2

Sınır tanımayan bir dava insanı

Baki Duman

“NECMETTİN BÜYÜKKAYA OLMASAYDI KÜRDİSTAN'DAKİ FEDERAL YAPI VAR OLMAYACAKTI!”

“Kürdistan Yurtseverler Birliği kurulduğu günden bugüne kadar on binlerce şehit verilmiştir. Verdiğimiz şehitlerimiz arasında 28'i Merkez Komite üyesidir. Merkez Komite üyeliği yapmış bu kişiler arasında aynı zamanda genel sekreterlik görevini yapanlar da vardır. Dr Xalit, Eli Askeri ve Nuri Şeyh Şehabı bunlara örnek olarak verebiliriz. Böyle olmasına rağmen bugün Süleymaniye'de parti merkezimizin kapısında sadece bir tek insanın heykeli vardır: Necmettin Büyükkaya.”

Bu sözlerin sahibi, 2014 yılında Güney Kürdistan Özerk Bölgesi Cumhurbaşkanı Celal Talabani'nin özel temsilcisi, Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin politbüro üyesi ve aynı zamanda örgütün genel sekreteri Melle Bahtiyar'dır. Melle Bahtiyar 2014 yılında Siverek'te Osman Baydemir ve İsmail Beşikçi gibi aydınların da hazır bulunduğu Necmettin Büyükkaya'nın mezarı başında yapılan anma töreninde sözlerine şöyle başlar:

“Değerli Dostlar, “Aslında bu konuşmayı benim yerime Mam Celal Talabani yapacaktı. Fakat onun bilinen rahatsızlığı yüzünden ne yazık ki kendisi bu onurlu görevi yerine getiremedi. Onun yerine şu an ben buradayım. Necmettin Büyükkaya'ya karşı olan vefa ve vicdan borcumuzu ödemek için.”

Celal Talabani'nin zamanın Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a “Siz Necmettin Büyükkaya'yı öldürmekle bana evlat acısı yaşattınız” dediğini hatırlatan Melle Bahtiyar konuşmasında Necmettin'in kendileri için neden özel olduğunu soruyor ve şöyle devam ediyor:

“Bizler, Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin varlığını tümüyle Necmettin Büyükkaya'ya borçlu olduğumuzu düşünüyoruz. (...) İran ve Irak kendi aralarında bir anlaşmaya varıyorlar. (...) Anlaşma gereği Saddam Hüseyin tüm güçleriyle bulunduğu Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin yönetim merkezini ve ileri kadrolarını tümüyle ortadan kaldırmaktı. Talabani ve bütün merkez komite üyeleri ile birlikte çatışmanın tam ortasında kalmıştık. Yaşanan bu şiddetli çatışmalar bizim

için var olma ya da yok olma savaşıydı. Çatışmanın sonucu ülkemizin geleceği açısından çok önemliydi. (...) Bir haftanın sonunda mühimmatımız bitme noktasına gelmişti. Bütün kaçış yollarımız tutulmuştu. Hiçbir yerden en ufak bir yardım alamıyorduk. İmha olmamız an meselesiydi. İçine alındığımız bu hain çemberden nasıl kurtulacağımız konusunda herhangi bir fikrimiz yoktu. Kurtulmamız için ilahi bir mucizeye ihtiyaç vardı. (...)

“Yapabileceğimiz fazla bir şey kalmamıştı. Mühimmatımız bitmek üzereydi ve dört bir yandan tamamen kuşatılmış durumdaydık. Umutsuz bir halde sabahı beklerken beklenilmeyen bir mucize gerçekleşti. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte Necmettin Büyükkaya kış kıyamet ortasında birçok pusuyu atlatarak bize ulaştı. Allah'tan istediğimiz mucize gerçekleşmişti. Necmettin İran'dan bulunan bir miktar cephaneyi olağanüstü koşullarda bize ulaştırmıştı. (...) Sonuçta ablukayı yararak kendimizi emniyetli bir alana atmıştık. (...) Necmettin'in bu fedakârlığı olmamış olsaydı Kürdistan Yurtseverler Birliği diye bir hareket bugün olmamış olacaktı. Ve yine Kürdistan'daki federal yapı var olmayacaktı! En azından biz böyle düşünüyoruz. İşte bu nedenle de Süleymaniye'deki parti binamızın kapısında sadece Necmettin Büyükkaya'nın

heykeli vardır.” *

“NECMETTİN HIZIR GİBİ YARDIMIMIZA YETİŞTİ”

Melle Bahtiyar ziyaret günlerinde Necmettin Büyükkaya'nın henüz bir buçuk yaşındaki torununu kucağına aldığında yine minnet dolu sözcüklerle konuşur:

“Kak Necmettin'in halkımız için yaptığı hizmetleri saymakla bitiremeyiz. Onun Kürdistan Yurtseverler Birliği için yaptığı fedakârlıkların haddi hesabı yoktur. Bu konuda söylenecek çok şey vardır. Sizinle özellikle bir anımı paylaşmak istiyorum. Kürdistan Yurtseverler Birliği daha yeni kurulmuştu. Yurtdışında bulunan Mam Celal her şeyi geride bırakarak mücadele alanına dönmüştü. Geleceği belli olmayan çok genç bir harekettik. İmkânlarımız son derece kısıtlıydı. Bize destek veren dostlarımızın sayısı oldukça sınırlıydı. Bu yüzden barınmaya çalıştığımız alanlarda birçok sorunla boğuşuyorduk. Bu sorunların başında ne yazık ki lojistik destek geliyordu. Erzak sorunu bizim açımızdan ciddi bir problemdi. Bazen günlerce yardım alamıyorduk ve bu durum karşısında çok zorlanıyorduk. 1976 yılının nisan ayında erzak stokumuz bitme noktasına gelmişti. Mam Celal ile birlikte resmen açıklıkla boğuşuyorduk. Soruna çözüm bulması için Kak Necmettin'den yardım

istedik. Bütün umutlarımızı yitirdiğimiz bir gün Necmettin Hızır gibi yardımımıza yetişti.”

Bu sözler Necmettin Büyükkaya'nın Kürt ulusal davası için yaptıklarını anlatmayı gereksiz kılıyor. Yekiti temsilcisinin vefa dolu sözleri Güney'deki Kürt solcuları ile Kuzeydekiler arasındaki farkı da anlatıyor.

“GELME, DİYARBAKIR SENİ YUTACAK OĞUL!”

Necmettin Büyükkaya, “Güney şu anda öncelikli” diyerek 1982 yılı Nisan ayına kadar asıl olarak savaş sahasında kalır. Arada savaş yükünün altında bunalımlı günler yaşasa da, bu Kuzey'i tümüyle ihmal ettiği anlamına gelmez. O tek parçayı değil Kürdistan'ın tümünü kucaklayacak öncü devrimci bir partiyi hedefler.

1978'de bir grup arkadaşı ile birlikte Komeleya Azadiya Kürdistan (KAK) isimli bir örgüt kurar. Ama asıl amacı grubunu büyütme değil, değişik gruplardaki komünistlerden öncü bir çekirdek örgüt yaratmak ve bütün yurtseverleri tek cephede buluşturmak. Bu amaçla Kuzey'de başta Ala-Rızgari olmak üzere birçok Kürt grubunun önderleriyle görüşmeler yapar. Bu grupların içinde komünist hücreler oluşturmayı planlar ve

buna uygun bazı adımlar atar. Fakat henüz ilk sonuçları elde ettiği bir sırada 12 Eylül cuntası işbaşına gelir. Kürt grupları peş peşe büyük darbeler yemeye başlar. Kuzey'e daha fazla zaman ayırmaya başlar. Sınırdan Suriye tarafına geçmeye çalışan Kürt yönetici ve militanlarına yardımını elden bırakmazken, kendi yoldaşına şöyle yazar:

"Bizim durumumuzda fazla bir değişiklik olmadı. Bazı arkadaşlarımız, önceki yurtsever-demokratik-legal çalışmalarından (sendika, Töb-Der, Tüm-Der vs.) yakalandılar. Şimdiye kadar taviz verip çözülen olmadı" (...) *"Son çareye kadar, ülkemizde halkımız içinde kalarak (mek-tup Diyarbakır'dan yazılıyor) devrimci görevlerimizi yerine getirmeğe ve hazırlıklarımızı yapmağa karar aldık."* (Necmettin Büyükkaya, *Kalemimden Sayfalar*, s.147) Çok kimsenin Kuzey'den kaçtığı günlerde Necmettin ve ekibi sonuna kadar Kuzey'de kalma kararı alırlar.

Güney'e aralıklarla gitmek zorunda-dır. Son olarak 13 Nisan 1982 günü Hatay'dan Kuzey'e yeniden giriş yapar. Annesinin *"Diyarbakır seni yutacak, gelme oğul"* uyarısına aldırmaz. Ona göre önemli olan gizlilikte kural hatası yapmaktır. Bunu defalarca söylediği halde son gelişinde Diyarbakır'da kendisi kural hatası yapar ve yakalanır.

İşkenceciler peşmerge kıyafetleriyle fotoğraflarını önüne koydukları zaman umursamaz bile. O sınır tanımayan bir özgürlük savaşçısıdır. Önderi olduğu çekirdek ekibe ilişkin düşmanın pek bilgisinin olmadığını farkettiğinde ise çok rahatlar. Eşini işkenceye aldıklarında tutumu değişmez. Ragıp Zarakolu'nun ifadesiyle *"Necmettin, İbrahim Kaypakkaya gibi, ne ser ne de sır verir en ağır işken-celerde..."*

Cemile Büyükkaya üç ay sonra çıkarıldığı mahkemede serbest bırakıldıktan sonra poliste olup biten öğrenilir. Onun anlatımına göre, biri Bismilli, biri Siverekli ve üçüncüsü de Hakkarili olan üç kişi Necmettin Büyükkaya hakkında çok ağır ifadeler verirler. İşkence seansları esnasında onlar da sanki işkence timinin elemanlarıymış gibi davranırlar. Cemile Büyükkaya'nın Bismilli dediği KİP-DDKD şefi Ömer Çetin, Siverekli dediği 1979 yılında Ömer Çetin'in sol gruplara karşı kullandığı şiddet nedeniyle ondan yolunu ayıran Mahmut Çıkman ve Hakkarili dediği de KİP-DDKD yöneticisi Hafız Tugan'dır. 1977 yılı başından itibaren onlarla ilişkisini kestiği halde Necmettin'e dair bildikleri herşeyi anlatırlar, dahası uydururlar. Güney'e giden silah sevkiyatından, bunu Necmettin'in organize ettiğinden, onun silah depolarının yerlerini bildiğinden söz ederler. Kemal Burkay'ın anılarında belirttiğine göre, tüm bunlar Ömer Çe-

tin'in yazılı ifadelerine de geçer.

12 Eylül işkencelerini bilen tüm devrimciler böyle bir ifadenin bir devrimciyi öldürtmek için verileceğini bilir. "Silah deposu ve nakliyat güzergahı" bilgisi işkencecileri çıldırtmıştır. Buna bir de Kürtlere ve devrimcilere düşmanlık eklendiğinde, işkencede sınır tanımazlar. Üç aylık işkenceye rağmen tek kelime almayan işkenceci şef dönüp ona *"yırtım diye sevinme, daha 5 No'lu var"* diyecektir.

İHANETLERİN TANIĞI NECMETTİN BÜYÜKKAYA

Necmettin Büyükkaya 1971 yılından beri T-KDP süreçlerinin tanığıdır. Parti önderlerinden Hasan Yıkılmış'ın (Brusk) alınıp öldürülmesiyle Ömer Çetin'in serbest bırakılması arasında Ömer Çetin'le ilgili bir bağlantı kurmaz. Böyle olmasını Kürt toprak ağalarının araya girmesine bağlar. Fakat bir dönem sonra böyle düşünmenin fazlasıyla safça olduğunu, böyle düşünmeye kendisini zorladığını farkeder. Gerçekten de Ömer Çetin bir görev verilerek bağışlanmıştır, tıpkı Nazmi Balkaç gibi. Onun görevi, Dr. Şivan'dan arta kalan partiyi etkisizleştirmek ve zamanla tasfiye etmektir. Ama belli ki Ömer Çetin bunun daha ilerisine gitmiştir. Necmettin Büyükkaya hareketin dışına çıktıktan sonra vurucu timler oluşturarak bunları devrimcilere karşı kullanmıştır.

Güney'deki savaşa verilen desteği engellemek, mümkün olmayınca sabote etmek, olmadı *"Necmettin Büyükkaya kaçakçılık yapıyor"* diyerek hedef göstermek Ömer Çetin'in üstlendiği bir başka görevdir. KİP adını almak T-KDP'nin politik tasfiyesinin paravanıdır. Sürecin bütün tanıkları Ömer Çetin'in başında olduğu örgütün sömürgeciliğe karşı tek bir eyleminin olmadığını söylerler. Ömer Çetin'e ilişkin olarak *"Kawa Hareketinin Kırılma Süreçleri"* adlı kitabında Hasan H. Yıldırım kan dondurucu bilgiler verir. Buna göre Ömer Çetin 12 Eylül sorgucularına tam 400 kişilik bir liste verir. Onu yakalamak için bir operasyon yapılmaz.

Kardeşi Lokman Çetin köye helikopter gönderir ve onu aldırır.

Ömer Çetin 12 Eylül'den önce sola şiddet uygulayacak timler kurar. Gücünün olduğu yerlerde sol grupları, özellikle de devrimcileri barındırmaz. Kawa'nın da içinde olduğu Mao ya da Enver Hoca yanlılarına nefes aldırılmaz. Sözkonusu gruplar özellikle Diyarbakır'da DDKD'ye karşı gizli çalışmak zorunda kalırlar.

Sol ve devrimci çevrelere yönelik düşmanlık ve şiddet Ömer Çetin ve Mahmut Çıkman'ı 1979 yılında karşı karşıya getirir ve örgüt bölünür. Ağa çocuğu Ömer Çetin'in vurucu timi onları da pusuya düşürür ve kurşunlar. Mehmet ölür, Mahmut yaralı kurtulur. Kendisinden uzaklaşanları susturmak için sistematik şiddet Ömer Çetin'de bir kuraldır. Onlarca devrimci ve yurtseverin kanını döken Ömer Çetin, Dr. Şivan olayı ve sol içi şiddeti niye örgütlediğine ilişkin bir açıklama yapmadan, sırlarıyla gömülür.

Necmettin Büyükkaya'yı işkencede öldürtmek istemesinin gerisinde onun tanıklığını ortadan kaldırma amacı vardır. Çünkü Haziran 1977'de Necmettin Büyükkaya, geç de olsa Ömer Çetin gerçeğini çözmüştür. *"Aslında baştan itibaren bazı hatalar yapmışım. Bunu kabul etmem gerekir. Niteliklerini bildiğim halde kendi kendimi kandırarak onları kendim gibi görmeğe kendimi zorladım. Nihayet gelişme bunun hata kabul edecek bir iş olmadığını bana gösterdi."* (Necmettin Büyükkaya, *age*, s.80-82)

"Sosyalist, devrimci ve ulusal bazı kelimeleri gevreyen[ler] Türkiye Kürdistanı ulusal ve demokratik mücadelesine ve genel olarak ta Kürdistan ulusal ve demokratik mücadelesine karşı durmağa başladılar."

"Altı senedir şehit düşmüş Genel Sekreterlerinin canice katledilme nedenini bir haber şeklinde dahi olsa kitleye, hatta kendi parti saflarına dahi duyurmadılar. Duyurmak ta istemiyorlar."

"Her davranışta başıbozukluk, laubalilik, ihmalkarlık ve kasıtlı davranış hakim."

"İçte ve dıştaki bütün ilişkileri başkalarını kandırma ve günlük olarak durumu kurtarma ile menfaat elde etme ve diğer fraksiyonlara kara çalma prensibi ve anlayışı ile hareket ediyorlar." (Necmettin Büyükkaya, *age*, s.81-82)

Bu satırları yazdıktan tam üç hafta sonra, 28 Haziran 1977 günü yurtdışına gönderdiği mektupta, *"benim burdaki hakim sınıf çocukları arkadaşlarla aram giderek açılıyor"* dedikten sonra şöyle devam eder: *"Şivan'ın ölümünden hemen sonra Parti safındaki hakim sınıf mensuplarının ihanet[den] gerekli dersleri almak birinci prensibimdir."* (Necmettin Büyükkaya, *age*, s.85)

Necmettin Büyükkaya'nın böyle bir dersi bütün boyutlarıyla almak için yeterli zaman ve fırsatı bulamadığını biliyoruz. Ama onun Diyarbakır zindanı müdürü Binbaşı Birol Şen'in *"Seni araştırdım. Senin kalemini kırdık!"* sözlerine verdiği cevapla ölümsüzleştirdiğini biliyoruz:

"Senin gibilerin çocukları babalarının işkenceci olduğunu öğrendiklerinde vicdan azabı çekecekler, ömür boyu sizden, sizin çocuklarınız olduklarını düşündükçe nefret edecekler. Ama bizim çocuklarımız yaşam boyunca bizimle gurur duyacaklar!"

Elbette yalnızca çocukları değil, Kürt halkı başta olmak üzere Türkiye'nin komünistleri, devrimcileri ve ilericiileri, '68'in devrimci ruhunu hep koruyan '68 kuşağının devrimci gençlik önderlerinden Necmettin Büyükkaya'yı Denizler'in yoldaşı olarak anacaklardır.

* <https://www.siverekgenclik.com/yazarlar/kadir-buyukkaya/necmettin-buyukkaya-nin-anisina-unutmak-ve-unutulmamak-1/2110/>

**https://books.google.nl/books?id=Ni33DwAAQBAJ&pg=PT21&dq=-Mahmut+%C3%87%C4%B1kman&hl=nl&sa=X&ved=2ahUKewjV366tx-7b1AhWS_aQKHbCVAC4Q6AF6BA-gHEAI#v=onepage&q=Mahmut%20%C3%87%C4%B1kman&f=false

Kazakistan'daki gelişmeler ışığında Çin-Rusya işbirliği

A. Vedat Ceylan

Kazakistan'da isyan patlak verdiği-
de, Çin ilk elden Kazak hükümetine des-
tek sözünü ilettili. Kazakistan'ın "bekası" o
kadar önem arz ediyor ki Çin, Rusya'nın
asker göndermesine ve nüfuzunu geniş-
letmesine sessiz kaldı, itiraz etmedi.

2013 martında göreve gelen Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri (Devlet Başkanı) Şi Cinping, Eylül ayında Kazakistan'ı ziyaret etmişti. Şi Cinping, hala Astana olarak bilinen Kazakistan'ın başkenti Nursultan'daki Nazarbayev Üniversitesi'nde yaptığı konuşma, Yeni İpek Yolu projesi olarak da bilinen "Tek Kuşak Tek Yol" adlı uluslararası altyapı projesinin başlangıcı oldu. Bu devasa "Tek Kuşak Tek Yol" projesinin Astana'da dünyaya duyurulması Kazakistan'ın Çin için ne kadar "önemli" olduğunu gösteriyordu

ÖNEMLİ BİR ENERJİ TEDARİKÇİSİ OLARAK KAZAKİSTAN

Kazakistan Çin için sadece bir enerji tedarikçisi olarak değil, kara ile deniz, Asya ile Avrupa arasında bir bağlantı olarak da çok önem arz etmektedir. Çin geçmişte ağırlıklı olarak Ortadoğu'dan petrol ithal ediyordu. Ancak Çin ekonomisi geline aşamada daha fazla petrole ve doğalgaza ihtiyaç duyuyor.

Pekin'in ithal ettiği doğalgazın yaklaşık yüzde 20'si Kazakistan'dan veya Kazakistan üzerinden geliyor. Bu eski Sovyet cumhuriyetinden başka hammaddeler de ithal ediliyor. Çin kaynaklı şirketlerin Kazakistan'da devasa yatırımları var.

PEKİN'DEN DESTEK MESAJI

ÇKP lideri ve Çin Devlet Başkanı Şi Cinping'in 7 Ocak'ta, halk isyanının başında, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev'e alelacele destek mesajı göndermesinin arkasında bu çoklu sebepler bulunmaktadır. Cinping'in "Çin, Kazakistan'ı istikrarsızlaştırmaya çalışan yabancı güçlere direnecek ve Kazakistan'ı destekleyecek." açıklaması ile Çin'in devlet ve parti liderliği sözcüsü Wang Wenbin'in, "Çin, Kazakistan'ın şiddet içeren ve terörist faaliyetlere karşı bir dizi önlem aldığını görüyor. Çin, şiddeti teşvik eden dış güçlerin karşısındadır. Kazakistan'ın bu zorluklardan kurtulmasına yardımcı olmak için gerekli her türlü yardım yapılacaktır." sözleri, Kazakistan'ın Çin için "önemini" yeterince açıklıyor.

BÜYÜK BİR SİYASİ VE ASKERİ GÜCE DÖNÜŞMEK

Cumhurbaşkanı Tokayev, Kazak silahlı birliklerine göstericilere ateş etme emri vermişti. Rusya'nın CSTO askeri ittifakının bir parçası olarak asker göndereceği de zaten açıktı. Çin, desteğinin askeri destek anlamına gelmediğini söylüyor.

"Tek Kuşak Tek Yol" yatırımları ile güçlü bir ekonominin destek tekliflerine, Kazakistan hükümeti bir "ihtiyaç listesi" sunmuştur elbette.

On yıllardır Orta Asya zımni bir "görev bölümüne" tanıklık ediyor. Rusya "asayişle", Çin "ekonomiyle" ilgileniyor.

Ancak son birkaç yıldır Çin'in "sadece" ekonomik bir gücün ötesine geçmek istediği açık. Çin büyük askeri yatırımlar yaptı. Ordusunu en "modern" ekipmanlarla donattı ve giderek siyasi ve askeri bir güç haline geldi. Çin'in bu yolla elde ettiği "özgüven", Rusya'nın bölgedeki nüfuzunu genişletmesiyle sorun yaşayabileceğini gösteriyor.

STRATEJİK REKABETTE ARTIŞ

Çin'in Orta Asya'daki hamleleri ve bölgeye dair gelecek planlarının son yıllarda Çin ile ABD arasında stratejik bir rekabet artışına dönüştüğünü ve bunun zaman zaman çatışmanın eşiğine geldiğini görüyoruz. Burada Rusya ve Çin "ortak" olarak öne çıkıyorlar. Çünkü her ikisinin de ABD'yi Orta Asya'da sınırlamada çıkarı var.

Rusya, Çin'e komşu olan en büyük ülke. İki ülke ABD karşısında şimdilik stra-

tejik bir koordinasyon ortaklığıyla hareket ediyorlar. Bu "ortaklık" her iki ülkenin karşı karşıya gelmeyeceği anlamına gelmiyor. Tam tersine sözü geçen "ortaklık", içinde büyük çelişkileri de barındırıyor.

Çin şimdilik Rusya'nın ABD karşısında bölgede daha fazla nüfuz kazanmasına "iyidir" yaklaşımı içinde. Pekin'in Kazakistan'a da bu pencereden baktığı muhtemeldir.

SINIR BÖLGESİNDE İSTİKRAR VE GÜVENLİK

Rusya Federasyonu ile Çin arasında 2001 yılında imzalanan "Dostluk Anlaşması", iki ülke arasındaki ilişkileri yeni bir boyuta taşımıştı. Anlaşma öncesi zaman zaman gündemde gelen ve gerilime yol açan iki ülke arasındaki "sınır anlaşmazlığı" "çözüldü". Taraflar çok yönlü iş birliğini geliştirmeye başladılar.

Dört bin kilometreyi aşkın sınır komşulukları olan bu iki ülkenin, birçok açıdan birbirlerine ihtiyaçları var. Dünyada en geniş topraklara sahip olan Rusya Federasyonu büyük bir askeri güce sahip. Dünyada en büyük nüfusa sahip ülke Çin ise, artık büyük bir ekonomik güç. Birleşmiş Milletler'in 5 daimi ülkesi arasında yer alan bu iki ülke, içte ve dışta "ortak düşman" ABD karşısında şimdilik birlikte hareket ediyorlar.

Pekin, hesabını uzun vadeli yapıyor. "Parayı veren düdüğü çalar" hesabı ile, Rusya'nın Kazakistan'a askeri müdahalesini oradaki ekonomik yatırımlarının güvenceye alınması olarak görüyor. Rus-

ya da Çin'e tutunarak nüfuzunu genişletiyor. Velhasıl karşılıklı bir tür Rus ruleti oynanıyor.

Çin için sınır bölgesinin "istikrarı ve güvenliği" önem arz ediyor. Kazakistan, çoğunlukta Müslüman Uygurların yaşadığı Çin'in Sincan bölgesine doğrudan sınır komşudur. Sincan bir milyondan fazla Kazak nüfusa da ev sahipliği yapmaktadır. Çin ve Kazakistan, Kazakistan'daki halk isyanı gibi kalkışmaların Sincan'ı da içine alarak bölge genelinde "istikrarsızlığa" neden olabileceğinin huzursuzluğunu yaşıyorlar.

Çin bu "endişe"nin de etkisiyle, Rusya'nın son haftalarda Orta Asya'daki etkisini genişletmesine, "Düşmanımın düşmanı dostumdur" yaklaşımı içinde. Rusya'nın askeri varlığını "Tek Kuşak Tek Yol" projesinin güvencesi olarak görüyor ve kendi henesine yazıyor.

ABD karşısında birçok alanda gelişen Çin-Rusya "dostluğu", uzun vadede karşılıklı çıkar çelişkilerini tetikleyen bir karşı karşıya gelme potansiyeli de taşıyor. Bu "dostluk" şimdilik Orta Asya'da ABD'yi frenlese de Çin'in bölgede sessiz ve güçlü bir şekilde ekonomik alanda yayılması, uzun vadede sadece ABD'nin değil, Rusya'nın da çıkarlarına zarar veriyor ve bu durumdan Moskova yeterince rahatsız.

"ABD karşıtlığı" üzerinden pekişen Çin ve Rusya'nın "dostluğu", orta ve uzun vadede bir ABD, Rusya ve Çin çekişmesine dönüşebilecek güçlü dinamikler barındırıyor. Her şeye rağmen ABD karşısında "görev bölümü" ve "zımni anlaşma" devam ediyor. En azından şimdilik...

“LL Konferansı” ve Kazakistan halk ayaklanması

K. Ali

“Ben kılıcım, ben alevim
Karanlıkta size ben ışık verdim
Ve savaş başladığında öne atıldım
En ön saflarda çarpıştım
Arkadaşlarımın cesetleri etrafımda ya-
tıyor
Ne sevinmeye ne de yas tutmaya vakti-
miz var
Trompetler yeniden çalıyor
Ve yeni bir savaş başlıyor.”
“Vardım, varım, var olacağım!”
diyen ölümsüz devrimcilerin mezarı
başında, Clara Zetkin’in karşı-devrimin
karanlıklarını yırtan konuşmasında
Henrich Heine’den okuduğu şiir.

Bu yıl 27’si yapılan LL konferans ve yürüyüşü, Kazakistan’da ‘ansızın’ patlayan halk hareketi günlerine denk geldi.

LL etkinlikleri Almanya’nın, daha doğrusu Avrupa’nın en büyük ve en ileri politik etkinliklerinin başında geliyor. Konferansı düzenleyenlerin ideolojik-politik sefaletine rağmen gücünü Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht’in dünya devrim tarihindeki özel konumlarından alan LL etkinlikleri her yılın ikinci haftasında Berlin’de düzenleniyor. LL programı, uluslararası katılımcıların da yer aldığı konferanslar, kültürel etkinliklerle cumartesi günü başlayıp pazar günü anıt mezara yapılan yürüyüşle tamamlanıyor.

Cumartesi günü Berlin’de yapılan çok sayıda konferans ve kültürel etkinliklerde Rosa Luxemburg Vakfı ve bağlaşıkları öne çıkıyor. Bu çevrelerin düzenlediği konferansta, yürüyüşe hakim olan devrimci söylem ve coşkunun ciddi bir karşılığı olmuyor.

Organizatörler her yıl kendilerine göre dünyada öne çıkan temel ve yakıcı bir sorunu konferansın temel şiarı olarak belirleyip konuşmacıları da buna göre seçiyorlar.

Konferans organizatörlerinin bu yıl saptadıkları temel gündem, Batı emperyalist blokuyla Çin-Rusya arasında keskinleşen rekabet savaşları oldu. Kazakistan’da gerçekleşen işçi-emekçi halk hareketine rağmen “Rusya ve Çin’den Elinizi Çekin!” şiarını öne çıkarttılar. Böyle bir şiarın belirlenmesi, bu çevrelerin işçi ve emekçilerin sorunlarından, gündemlerinden ne kadar kopuk olduklarını gözler önüne seriyor.

Organizatörler arasında yer alan Jun-

ge Welt (JW) gazetesi, konferansa dair kısa haber-yorumu, “XXVII. uluslararası Rosa Luxemburg Konferansı kısa bakış” başlığıyla sunarken, girizgah olarak şu başlığı tercih etti: “Pillerinizi akışta şarj edin!” Bu başlıklardan anlaşılacağı üzere organizatörler konferansın temel şiarı ve bu şiar altında yapılan sunum ve tartışmalardan memnun kalmışlar. “Dünyanın her yerinden konferansta yer alan konuşmacılar kendi konu alanlarında içerik derinliği sağladılar, konferansın sloganı olan ‘Rusya ve Çin’den Elinizi Çekin!’ her zamankinden daha yakıcıydı” denilen haberde “Rusya Devlet Duma’sının Dış Politika Komitesi Başkan Yardımcısı olarak Rusya Federasyonu Komünist Partisi’nden (KPRF) Dmitry Novikov emperyalistlerin saldırganlığını anlattı... (İngiltere) İşçi Partisi eski lideri Jeremy Corbyn, “Barış içinde bir dünyada yaşamalıyız!” dedi” ifadeleri yer aldı. Bu söylemlerle güya kapitalizmin krizine ve sömürü mekanizmalarına karşı duruşlarını gösterdiler. Haberde panel tartışmasına katılanlar, “barış olmadan her şeyin bir hiç olduğunu ve bir sonraki büyük savaşı nasıl önleyebileceğimizi tartıştılar. Kapitalizmin krizine ve sömürü mekanizmalarına karşı mücadeleye kendilerini adayınlar” şeklinde sunuldu.

Yaptığı haberlerle zaman zaman kamuoyunu bilgilendirmede olumlu çaba gösteren JW, ne yazık ki sıra oportünizm ve sınıf işbirlikçiliğine, diğer bir ifadeyle sermaye devletlerine uşaklık yapanlara karşı mücadeleye gelince bu başarıyı gösterememiştir. Sertleşen sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına göre yayın yapmak yerine reformizmin bayraktarlığını yapan yayın organları ve JW’nin içine düştüğü bu durum ibret vericidir.

Kazakistan’da meydana gelen işçi sınıfı ve emekçi halk ayaklanmasını takip eden günlerde düzenlenen konferansın temel şiarını “Rusya ve Çin’den Elinizi Çekin!” diye belirleyen organizatörler, “kapitalizmin krizine ve sömürü mekanizmalarına” karşı mücadele diye bir sorunlarının olmadığını gösterdiler.

KAZAKİSTAN EMEKÇİ HALK HAREKETİNİN KANLA BASTIRILMASINI KUTSADILAR

“Kapitalizmin krizine ve sömürü mekanizmalarına” karşı mücadele diye bir sorunu olanların yapmaları gereken bellidir: Luxemburg ve Liebknecht’lerin kapitalizme karşı devrim ve sosyalizm mücadelesiyle iç içe geçmiş yaşamlarına bağlılık da güncel yakıcı bir görev olarak Kazakistan halk hareketini öne çıkartmayı gerektiriyordu. Hareket bağlamında işçi sınıfı ve emekçi halk hareketlerini programatik ve örgütsel sorunları üzerinden tartışarak gerekli devrimci sonuçların çıkartılması gerekirdi. Oysa onlar “Rusya ve Çin’den Elinizi Çekin!” şiarını belirlemekle kalmadılar, Kazakistan işçi sınıfı ve emekçi halklarının ayaklanmasının kanla bastırılmasını da desteklediler. “Ocak ayının bu günlerinde hüküm süren yağma ve kanunsuzluğa karşı kararlı bir şekilde savaşan Cumhuriyet’in Sosyal adaleti savunan siyasi güçlerini destekliyoruz”* diyerek halk hareketinin karşısında durdular.

EMPERYALİST KAMPLAR ARASI DİDİŞMEYE ASKER YAZILANLAR

Kazakistan işçi ve emekçi halklarıyla dayanışma, bu ayaklanmayı doğuran

koşullar ve hareketin içinde bulunduğu durumu zayıf ve güçlü yanlarıyla deneylerini tartışmayı gündemine almayan organizatörler, kapitalizmin krizine karşı nasıl ve hangi program etrafında mücadele edileceğine dair bir tartışma da yapmadılar. Ama “günün yakıcı görevi” diye emperyalist kamplar arasındaki çekişmeyi öne çıkarıp işçi sınıfıyla emekçi halkları burjuvazinin kuyruğuna takmayı kendilerine iş edindiler.

“Esas düşman, kendi ülkemizdir! (Der Hauptfeind steht im eigenen Land!)” diyerek, “Alman halkının esas düşmanı Almanya’dadır: Alman emperyalizmi, Alman savaş partisi, Alman gizli diplomasisi. Alman halkı evdeki bu düşmanla siyasi bir mücadeleyle savaşmalıdır. Kendi emperyalistlerine karşı savaşın diğer ülkelerin proletaryasıyla işbirliği yapın” çağrısı yapan Liebknecht’in anısına düzenlenen bir konferansta bunların söylenmesi tam bir rezalettir.

Konferans konuşmacılarından adı geçen iki figür, konferansta yaptıkları sunum ve konuşmalarda, “Kapitalizmin krizine ve sömürü mekanizmalarına” karşı mücadeleye kendilerini adanmış düşümedikleri gibi, emperyalist devletlerin çıkarlarına hizmet eden pozisyonlar takınabildiler. Konferansta kürsüye çıkarak LL isimlerinin görkemini arsızca istismar edip Kazakistan’da halk hareketinin kanla bastırılmasına tam bir aymazlıkla destek verdiler.

Konferansta yapılan konuşma ve açıklamalar bu geri duruşu teyit etti. KPRF Merkez Komitesi Başkanı Gennady Zyuganov yaptığı konuşmada “Kazakistan Emekçilerinin Sesi Duyulmalı” ifadelerini kullandı, ancak açıklamasında şu yüz kırtarıcı cümleler de yer aldı:

"Her geniş hareketin birden fazla bileşeni vardır. Kazakistan'daki olaylar, toplumsal hoşnutsuzluğu, 'beşinci kol'un faaliyetlerini ve terör gruplarının eylemlerini içeriyor. 'Beşinci kol', radikal İslam'a bağlı aşırılık yanlılarını, Batı tarafından beslenen çok sayıda STK'yı, sorunlu surlarda balık avlama şansı arayan güvenlik ve askeri toplulukların bazı üyelerini ve kitlesel protestoları kendi mücadelelerinde kullanmaya hazırlanan oligarşik klanları içeriyor... Rusya ve Kazakistan'ın kardeş halkları, yüzyıllara dayanan ortak tarihin bağlarıyla birbirine bağlıdır. Birlikte Sovyetler Birliği'ni yarattık, zaferler kazandık, olağanüstü ekonomik ve sosyal başarılardan gurur duyduk. Birlikte EurAsEC (Avrasya Ekonomik Birliği), SCO ve CSTO'yu ('Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü) oluşturan entegrasyon süreçlerini canlandırdık."**

Gennady Zyuganov, örgütsüz halk hareketlerinde ortaya çıkması kaçınılmaz olan "kusur"ları hareketin kendisine fatura etti. Bu arada, Rus büyük milliyetçiliğinin ve Rus emperyalizminin nüfuz ve etki alanlarını genişletmenin araçları olan EurAsEC, SCO ve CSTO'yu da Sovyetler Birliği ile aynı şeymiş gibi sunarak gerçekleri tepetaklak etti. Ayrıca bölge halklarına da, Rus büyük şovenizmine boyun eğerek Putin'in Rusya'sına bağlanmayı salık vermiş oldu.

Modern revizyonizmle adım adım çürütülerek dağıtılan SSCB sonrasında işsiz kalarak iflas bayrağını çeken, dükkanını uzun bir süre kapalı tutan Almanya Komünist Partisi (DKP), iki kutuplu dünyanın oluşumuyla birlikte Rusya-Çin eksenine yerleşerek kendisine yeni bir varlık alanı bulmaya çalışıyor. Konferansın düzenleyicileri arasına yamayan DKP'nin başkanı Patrik Köbele de konferansta şu açıklamayı yaptı:

"Kazakistan'da büyük sosyal çalkantılar olduğuna dair çok az şüphe var. Ancak Kazakistan'ın NATO, ABD ve AB'nin Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik kuşatma politikası için merkezi stratejik öneme sahip olduğu da bir o kadar kesin. Renkli devrimlerin senaryosunu biliyoruz. Çelişkiler, özellikle de toplumsal olanlar, önce toplumsal devrimler gibi görünen ve ardından emperyalizme doğrudan erişim sağlayan ya da devleti yok eden süreçleri tetiklemek için kullanılıyor... Bu nedenle yalnız Rusya değil, aynı zamanda 'Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü' (CSTO), Kazakistan hükümetinin talebine uydu ve askeri olanlar da dahil olmak üzere yardım organize etti."***

Halk hareketlerini anlamaktan uzak bu geri tutumların Komünist Partileri adına dillendirilmesi tek kelimeyle rezalettir.

BIRAKIN ONLAR PİSLİKLE DOLU KENDİ ÇUKURLARININ DİPSİZLİĞİNDE DEBELENİP DURSUNLAR!

Devrimci altüst oluşların yaşandığı Spartaküs Haftasında kaleme aldığı yazılarında Rosa Luxemburg, eylem halinde olan işçi sınıfı ve emekçi halk hareketinde gerçekleşen hızlı değişimden devrimci sonuçlar çıkarırken "Devrimin kızgın atmosferinde insanlar ve şeyler inanılmaz bir hızla olgunlaşırlar." ifadelerini kullanarak şunları yazıyordu:

"Daha bundan üç hafta gibi kısa bir süre önce, işçi ve asker konseylerinin konferansı sona erdiğinde Ebert ve Scheidemann iktidarlarının zirvesindeymiş gibi görünüyordular... Kör budalalar! Daha üzerinden yirmi gün geçmeden görünürdeki iktidarları bir gecede sallanmaya başladı. Gerçek güç tam da kitlelerdir, çıkarlarının gerçek gücü, tarihsel zorunluluğun gücü, tarihin 'zorunlu' çeliktir. Geçici olarak zincire vurulsalar da, örgütlerinin biçimsel olarak bütün güçleri ellerinden alınsa da – onların sadece kendilerini kıpırdatmaları, bellerini doğrultmaları bile, karşı-devrimin ayaklarının altındaki toprağın kaymasına yetmez."****

Sınıf devrimcileri, işçi sınıfı ve emekçi halk hareketlerinin zayıflık ve darlıklarına program ve örgütlenme prizmasından, Karl Liebknecht'in dikkat çektiği perspektiften bakarak zorlu çatışmaların değişik evrelerinde ortaya çıkan eksiklik ve zaafı anlaşıp gerekli devrimci sonuçları çıkaracaklar.

Liebknecht, "... Her şeyden önce gereken şey, siyasetimizin hedeflerine ilişkin açık bir düşünceye sahip olmamızdır. Devrimin ilerleyişini çok açık bir biçimde anlamaya, gelecekteki görevimizin ne olduğunu görmek için bugüne kadar olanları kavramaya ihtiyacımız" var derken tamda bu temel devrimci görevlere vurgu yapıyordu. "Devrimin kızgın atmosferinde insanlar ve şeyler inanılmaz bir hızla olgunlaşır" gerçeğini gözeterek, işçi sınıfıyla devrimci partisi arasındaki bağlantıyı güçlendirmenin hayati önemi; R. Luxemburg ve K. Liebknecht'ten alınabilecek temel derslerdir.

Kaynaklar

*<http://www.solidnet.org/article/CP-of-the-Russian-Federation/>

**<http://www.solidnet.org/article/Union-of-Communist-Parties-CPSU-Lets-not-let-the-Eurasian-space-to-be-blown-up/>

***<https://www.rf-news.de/2022/kw03/eine-schande-fuer-jeden-ehrliehen-kommunisten>

****<https://kizilbayrak61.net/ana-sayfa/degerlendirmeler/dunya/spartakist-hafta-makaleleri-1>

Kanada'da yerli çocuklara ait yeni mezarlar!

Kanada'da, eski bir yatılı okulun bahçesinde düzinelerce isimsiz mezar keşfedildi. Williams Lake First Nation yerli topluluğu Salı günü (yerel saatle) yaptığı açıklamada, batı Kanada'da British Columbia eyaletinde St. Joseph's Mission Yatılı Kilise Okulunun bahçesinde radar araştırmalarının yardımıyla şimdiye kadar 93 şüpheli mezar bulunduğunu duyurdu.

Araştırmacılar, British Columbia eyaletinde Kamloops yakınlarındaki eski yatılı okula ait 14 hektarlık bir alanı incelediler.

Mayıs 2021'den bu yana, Kanada'daki çeşitli yatılı okulların yakınında yerli çocuklara ait isimsiz toplu mezar keşfedildi.

-Kanada'da, British Columbia (İngiliz Kolumbiyası) eyaletinde Kamloops kasabası yakınında eski "Kamloops Kızılderili Yatılı Kilise Okulu" nun altında 29 Mayıs 2021 tarihinde 215 yerli çocuğa ait ceset kalıntıları saptandı. Ölen çocukların kaydının bulunmadığı ve yaşlarının üçe kadar indiği belirtiliyor.

-24 Haziran 2021'de Saskatchewan eyaletinde Cowessess First Nation bölgesinde, 1899-1997 yıllarında faaliyet gösteren "Marieval Kızılderili Yatılı Kilise Okulu" nun sahasında da resmi kayıtlarda yer almayan 751 ceset kalıntısının olduğu çocuk mezarları bulundu.

-30 Haziran 2021'de Kanada'nın British Columbia eyaletindeki eski St. Eugene Misyon Okulunun arazisinde de yine küçük çocuklara ait 182 kayıt dışı mezar bulundu.

-12 Temmuz 2021'de British Columbia eyaletinin Güney Körfez Adaları'n-

dan Penelakut Adası'ndaki Penelakut Yerli Kabilesi de Kuper Yatılı Kilise Okuluna ait bölgede 160'tan fazla "belgesiz ve işaretli" mezar bulunduğunu duyurdu.

Kanada'da sömürgeciler 1830'lardan itibaren Kızılderili kültürünü ve kimliğini ortadan kaldırmaya yönelik katı bir asimilasyon politikası başlatmıştı. 1876'da Indian Act (Kızılderili Yasası) adlı ırkçı yasanın kabul edilmesinden sonra daha da etkin hale geldi. Yatılı okullar bu politikanın önemli bir parçası oldu. Kanada hükümeti 1886'dan 1981'e kadar kiliselerle işbirliği içinde, dini eğitim veren 139 okul kurdu. Yaşları 4 ile 18 arasında değişen 150 bin yerli çocuk ailelerinden zorla alınarak, beyazların kültürlerine adapte olmaları, kendi dillerini, geleneklerini, kültürlerini unutmaları, Hristiyanlaşmaları ve "medenileşmeleri" amacıyla bu yatılı okullara yerleştirildi. Çocukların yatılı okullara göndermek istemeyen aileler çeşitli cezalara çarptırıldı, hapsedildi.

Kanada'da 2010'da kurulan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonunun kayıtlarına göre; bu yatılı okullarda, çocukların büyük bölümünün fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddete uğradığı, bazılarının üzerinde tıbbi deneyler yapıldığı, binlerce çocuğun ise açlık, soğuk ve hastalık sonucu hayatını kaybettiği tespit edildi.

İrkçi asimilasyon politikaları sonucu öldürülen yerli çocukların sayısı tam olarak bilinmemekle birlikte Kanada tarihinin bu en büyük çocuk istismarının ve katliamının sorumlusunun Katolik Kilisesi ve Kanada hükümeti olduğu biliniyor.

Arjantin'de emekçiler: "IMF defol!"

Sosyal demokrat Alberto Fernández başkanlığındaki hükümet, IMF ile yapılan müzakereler sırasında "kemer sıkma programına zorlanmalarına izin vermeyeceğini" açıklasa da, yapılan anlaşmaya piyasaların olumlu tepki vermesinden de anlaşılacağı gibi verilen sözlerin bir karşılığı olmadı. IMF ile yapılan anlaşmadan sonra Arjantin devlet tahvilleri ve hisse senetlerinde

Cuma günü keskin bir yükseliş olurken, doların karaborsa fiyatında ise önemli ölçüde düşüş gerçekleşti.

IMF ile yapılan anlaşmaların nasıl bir sonuç doğuracağını kendi öz deneylerinden bilen emekçiler anlaşmayı, başta başkent Buenos Aires olmak üzere birçok yerde "IMF defol" sloganı altında gerçekleştirilen eylemlerle protesto ettiler.

Yemen'e savaş açanlar çatışmaları şiddetlendiriyor

E. Bahri

Suudi Arabistan'la suç ortaklarının Yemen'e karşı başlattığı vahşi savaş 7. yılına girdi. Birkaç ay içinde Sana'da kukla bir yönetim kurabileceklerini sanan Körfez şeyhleri hiç ummadıkları bir direnişle karşılaştılar. Kukla yönetim kuramadıkları gibi, bir de kendilerini savaş bataklığında buldular. Bu sürede ABD şirketleri başta olmak üzere emperyalist ülkelerdeki silah tekellerine yüz milyarlarca dolar akıtan bu orta çağ artığı şeyh-emir-kral takımı, Yemen halkı şahsında insanlığa karşı ağır suçlar işledi, işlemeye de devam ediyor.

ŞEYH-EMİR TAKIMI KUDURDU

Emperyalist-siyonist güçlere sırtını dayayan şeyh takımının kuşatma-ambargo ve hava bombardımanlarına karşı olağanüstü bir direniş gösteren Yemenlilerin balistik füzeleri bin 500 km. ötede Abu Dabi ve Dubai'ye ulaşınca, Suudi Arabistan'la Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) vahşi bir bombardıman başlattılar. Başkent Sana'da büyük çoğunluğu sivil olan hedefler günlerce havadan bombalandı. Yüzlerce sivil katledildi. Okullar hastaneler, havaalanı, mültecilerin geçici olarak konakladığı kamp, altyapı tesisleri, limanlar ve daha başka alanlar bombalandı.

Birleşmiş Milletler (BM) sözleşmelerini ayaklar altına alan, Yemen'de bir kez daha savaş suçu işleyen Amerikancı şeyh takımı, göstermelik bir kınamaya bile maruz kalmadı. İnsan hakları, demokrasi vs. pazarlamacı havalarda olan emperyalistler, şeyhlere değil saldırılara karşı direnen Ansarullah Hareketi'ne (Husiler) hücum ettiler. Yemen'de aldıkları bu rezil, ama kendilerine yakışan tutum, 'demokrat' maskelerini paramparça etti. Tam bir utanmazlıkla pervasızca savaş suçu işleyen orta çağ artığı rejimlere kalkan oldular. Keza BM'nin tutumu da utanç verici oldu. Saldıranla saldırganlığa karşı direneni aynı kefeye koyan BM, tarafları gerilimi tırmandırmamaya çağırmakla yetindi. Oysa emperyalizm uşağı, Siyonizm işbirlikçisi bu rejimlerin savaş suçları mahkemesinde insanlığa karşı suç işlemekten yargılanmaları gerekiyor.

EMPERYALİSTLER ŞEYH-EMİR TAKIMININ SUÇ ORTAKLARIDIR

Emperyalistlerin şeyh takımına kal-

kan olmaları tesadüf değil elbet. Petro-dolar zengini olan bu orta çağ artığı rejimler, büyük tekeller için bulunmaz bir rant kaynağıdır. Silah tekellerinin kasalarına yüz milyarlarca dolar akıtan bu rejimler, finans tekelleri, sigorta şirketleri, otomotiv tekelleri gibi kendi alanlarında "dünyanın devleri" sayılan şirketlere ise trilyonlarca dolar yatırım yapmış bulunuyorlar. Yatırdıkları servetin miktarı tam bilinmese de sadece BAE'nin yatırımının 3 trilyon dolar olduğu belirtiliyor. Körfez şeyhlerinin bu konumu, onları emperyalistler için 'özel' kılıyor. Bu rejimler muhaliflere, hatta iktidar savaşında rakiplerine karşı her türlü vahşeti (Adnan Kaşıkçı'nın katledilip cesedinin parçalanması olayında olduğu gibi) sergilemekte serbesttirler. Dünyaya 'demokrasi karnesi' dağıtan Batılı emperyalistler Körfez şeyhlerinin işledikleri ağır suçları her zaman 'hoşgörürü' ile karşılıyorlar.

Oysa Yemen sadece bombalanmıyor, vahşi bir kuşatma ve ambargo ile adeta boğulmak isteniyor. Ansarullah Hareketi'nin liderleri, bu savaşta 300 bine yakın Yemenlinin hayatını kaybettiğini iddia ediyorlar. Halk büyük oranda aşırı yoksulluk içinde yaşıyor. İnsani yardımların ulaştırılması için kullanılan Sana Havaalanı son bombalama ile kullanılamaz hale getirildi. Yemen'e uygulanan kuşatmadan dolayı limanların çoğu devre dışı bırakıldı. Yani işlenen suçlar halkın tepesine bomba yağdırmaktan ibaret değil. Kuşatma ve ambargo ile bir halkı açlığa mahkum eden şeyh takımıyla emperya-

list ve siyonist efendileri, insanlığa karşı işledikleri suçları daha da ağırlaştırıyorlar.

"DİZ ÇÖKMEK YOK, DİRENİŞE DEVAM"

Savaşın yıkımı, kuşatma, aç bırakma saldırılarına maruz kalan Yemen, yıllardır ağır bedeller ödüyor. Buna rağmen savaşırmaya ve direnmeye de devam ediyor. Sadece Husiler ve Yemen ordusu değil, halk da Körfez şeyhleriyle emperyalist efendilerine karşı öfkesini zaman zaman sokaklara çıkararak dile getiriyor. Son vahşi bombardımanın ardından Sana'da yüzbinlerce kişi sokaklara çıkarak saldırıları protesto etti. Suudi Arabistan, BAE, ABD, İsrail karşıtı sloganlar atan kitleler, kendilerine karşı savaş suçu işleyenleri iyi tanıdıklarını gösterdiler. Kitlelerin politize olması ve şeyh takımına teslim olma politikasına destek vermeleri, bunca şeye rağmen saldırganların hedeflerine neden ulaşamadıkları hakkında fikir veriyor.

Tüm kısıtlamalara rağmen balistik füze ve insansız hava araçları üretmeye başlayan Sana yönetimi, saldırıları karşılıksız bırakmıyor. Suudi Arabistan'da dünyanın en büyük enerji şirketi Aramco dahil birçok hedefi vurmaya başaran Yemenliler, geçen hafta Abu Dabi ve Dubai'de de bazı hedefleri vurdular. Balistik füze ve insansız hava aracı kullanan Husiler, BAE emirlerini saldırılarına sonra vermeye, aksi halde daha hassas hedeflerin de vurulacağı konusunda uyardılar.

Finans, turizm ve şatafat merkezi

olan BAE, sermaye için 'tam güvenli bir alan' diye bilinirdi. Bundan ötürü Abu Dabi ve Dubai kentlerinde bazı hedeflerin vurulması sadece şeyh takımını değil, emperyalist efendilerini de telaşlandırdı. BAE emirleri, son bombardımanlara kendilerinin katılmadıklarını iddia ettiler. Bu iddia inandırıcı bulunmasa da şeyh takımının telaşa kapıldığına işaretlerini verdi. Zira bombaların patladığı bir şatafat diyarı artık ne sermaye için çekici olabilir ne de turistler için cazibesi kalır.

Suudi Arabistan'dan sonra BAE'nin vurulması, küstah şeyh takımı ile büyük şirketlerin 'güvenli limanı' olan bu alanların zırhı delinmiş oldu. Bu gelişmelerin ardından Dışişleri Bakanını bölgeye gönderen ABD Başkanı Joe Biden, Yemenlileri tehdit etmeye çalıştı. Başkan olduğunda Yemen'de savaşı bitirmek için çalışacağını söyleyen Biden, şeyh takımının silahlar için akıttığı milyar dolarları tercih ederek, savaşa körükle gitti. Oysa tek bir uyarısıyla Suudi Arabistan anında savaşı bitirirdi.

Suudi Arabistan'la BEA rejimlerine gaz veren Amerikalı Bakanın tehditlerine Yemenliler tabir uygunsa pabuç bırakmadılar. Tehditlerle ilgili değerlendirmeler yapan Ansarullah Hareketi'nin liderleri, "Aç da kalsak, toprak da yesek teslim olmayacağız diz çökmeyeceğiz, bize saldırılara karşı savaşırmaya devam edeceğiz" mesajlarıyla karşılık verdiler. 7 yıla yaklaşan savaşta sergiledikleri pratik, bu sözlerin boş olmadığını, böyle bir irade ve kararlılığın taşıyıcısı olduklarını ispatlamıştır.

Görünen o ki, Suudilerle suç ortaklarının saldırıları devam ettiği sürece Yemen'de savaşın bitmesi mümkün olmayacak. Bu durumda Biden yönetimi şeyh takımına "savaşı durdurun" direktifi verene kadar savaşın sürme ihtimali yüksek görünüyor. Körfez'in şeyh takımı, Husilerin direnişinden İran'ı sorumlu tutuyor ve ondan savaşı bitirmek için çaba sarf etmesini istiyor. Oysa bu riyakarca bir söylemdir. Zira Ansarullah'la İran arasında ilişkiler olsa da bu hareketin İran'a angaje olduğu iddiası inandırıcılıktan yoksundur. Yani İran, verili durum değişmeden istese de savaşı bitiremez. Zira Husilerle müttefiklerinin saldırılar durdurulup kuşatma kaldırılmadan savaştan çekilmeleri olası görünmüyor.

Devrimci Gençlik Birliği MYK'sı ocak ayı toplantı sonuçları

Kapitalizm krizde, özgürlük ve gelecek mücadelemizde!

Devrimci Gençlik Birliği MYK'sı ocak ayı toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda dönem başından bu yana gençliğin yaşadığı sorunlar, gençlik mücadelesinin güncel durumu ve gündemleri değerlendirildi. Sömestr sürecinin yanı sıra, yeni döneme ve "devrimci bahara" hazırlık kapsamında bir dizi tartışma yapıldı.

DINCI GERİCİ İKTİDARIN BASKI VE SALDIRILARI ARTIYOR

Dinci gerici AKP-MHP iktidarı bir dizi alanda ciddi bir kriz yaşıyor. Yolsuzluk, rant, talan, mafyalaşan devlet gerçekliği ile gün yüzüne çıkan çürüme adeta çöküşe evrilmiş durumda. Yaşanan bu çürümeden çıkış ve kurdukları yolsuzluk, rant, talan ve yağma düzeninin bekası ise dinci gerici iktidarın yegâne gündemi durumunda. Bu yiyciler ordusu kurdukları sömürü saltanatını kaybetmemek için her geçen gün daha da saldırganlaşıyor. Bir yandan işçi ve emekçileri hedef alan hak gaspları ve saldırılar sürerken öte yandan toplumsal muhalefetin her kesimine dönük azgın bir polis-yargı terörü uygulanıyor. Kuşkusuz bu saldırı sürecinden gençlik de payına düşeni alıyor. Gençlik her dönem olduğu gibi bu dönem de sermaye iktidarının gerici-boğucu kuşatması altında bulunuyor. Gerici-faşist rejimin her fırsatta yakındığı "kültürel iktidar" olamama sorununa bulduğu çözüm ise, gençliği ortaçağ zihniyetine kazanma hamleleri üzerinden kendisini ortaya koyuyor. Gençliği hedef alan baskı ve saldırılar başta olmak üzere, bir dizi saldırının yegâne hedefi de bu amaca hizmet ediyor.

AĞIRLAŞAN EKONOMİK KRİZ

Kapitalist sistemin işleyişi her gün yeni krizler üretiyor. Kapitalistler bu krizleri yönetmek adına faturayı işçi ve emekçilerin, gençlerin, kadınların omuzlarına yüklüyor. İşçi ve emekçileri derin bir yoksulluğa, açlığa ve sefaletle mahkum etmek için kapitalist devletin bütün olanaklarını (kolluk, yargı, yasalar) kullanıyorlar. Sermaye devleti de kapitalist sistemin bir parçası olarak çok yönlü krizler içinde debelenmekte. Bir avuç asalak servetine servet katarken işçi ve emekçilerin, gençlerin yaşam koşulları günden güne kötüye gidiyor. Yüksek enflasyon,

işsizlik, TL'de yaşanan değer kaybı ve arkası kesilmeyen zamlar işçi ve emekçileri her geçen gün daha da yoksullaştırıyor. Üstelik işçi ve emekçilerin alinterinden çalınan vergiler çeşitli fon ve teşvik adı altında kapitalistlere aktarılıyor. Yani, krizi yaratan kapitalistler krizin faturasını da her adımda işçi ve emekçilere ödetmeye çalışıyor.

BASKI, SÖMÜRÜ, EKONOMİK KRİZ KUŞATMASI ALTINDA GENÇLİK

Yukarıda özetlediğimiz tablodan payına düşeni fazlasıyla alan gençlik, derinleşen ekonomik krizden de fazlasıyla etkileniyor. Pandemide iyiden iyiye artan eğitim hakkının gaspı sorunu, gençlik cephesinde hala en yakıcı sorun alanlarından biri olarak etkisini sürdürüyor. Eğitimin piyasalaştırılmasının yarattığı fırsat eşitsizliği pandeminin başından bu yana çok daha derinleşmiş durumda.

İki yıllık kayıp zamanın ardından üniversitelerin örgün eğitime geçmesi ile birlikte, eğitim hakkının kullanılması için gerekli olan barınma, beslenme, ulaşım gibi temel ihtiyaçlar adeta birer kriz alanına dönüştü. Üstelik bu alanlarda yaşanan krizler hala devam ediyor. Dönemin başında yüz binlerce öğrenci ciddi bir barınma sorunu ile karşılaştı. Parasız, nitelikli, ulaşılabilir barınma hakkı için birçok şehirde, üniversitede, KYK yurtlarında eylemler yapıldı. Bir dönem biterken, barınma sorununu çözemeyen binlerce öğrenci okulunu dondurmak zorunda kaldı, binlercesi ise gerici tarikat, cemaat ve vakıfların yurtlarına mahkum edildi. KYK yurtlarında ise niteliksiz, sağlıksız koşullar öğrencilerin eylemli tepkisine konu

oldu. Dönem sonunda dinci-gerici tarikat yurtlarında yaşananlar ise gençliğin tepkisini büyüttü. Mehmet Sami Tuğrul'un katledilişi ve Enes Kara'nın tarikat-aile baskısı nedeniyle yaşamına son vermesi gençliğin eylemli tepkilerine konu oldu. Enes Kara'nın yaşamına son vermesi toplumsal muhalefetin de gündemine girdi. "Gerici tarikat ve vakıf yurtları kapatılsın" ve "Parasız, nitelikli, ulaşılabilir barınma hakkı!" talepleri bu eylemlerin öne çıkan talepleri oldu. Eğitim hakkına bağlı olarak öne çıkan barınma hakkı sorunu, önümüzdeki dönemde gençlik cephesinde önemli bir gündem olarak yerini koruyacaktır.

Eğitim hakkı sorunları kapsamında yaşanan eylemsel süreçler gençlik içerisinde var olan mücadele dinamiklerini yılın başından bu yana gözler önüne serdi. Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan "Özerk-demokratik üniversite" direnişi, barınma hakkı kapsamında üniversitelerde, kentlerde, KYK yurtlarında yaşanan eylemler bunu açıkça ortaya koydu. "Parasız, nitelikli, ulaşılabilir eğitim hakkı" talebinin yeni dönemde gençlik mücadelesi içerisinde önemini koruyacağı fazlasıyla açık.

Bunun yanında, ekonomik-mali krizin yarattığı çok yönlü yıkım, gençlik içerisinde bir başka temel gündem olarak öne çıkmaktadır. Zira, ağırlaşan ekonomik kriz tüm toplumu olduğu gibi gençliği de günden güne yoksullaştırmakta, açlığa ve sefaletle mahkum etmektedir. Eğitim hayatının daha başında KYK kredisi ile borçlandırılan gençlik, eğitim hakkını kullanabilmekten ve hatta en temel ihtiyaçlarını karşılayabilmekten bile yoksun

durumdadır. Sermaye iktidarı KYK kredilerinin ve bursların arttırılacağı vaadinde bulunarak gençliğin gözünü boyamaya çalışsa da ne krediler ne burslar gençliğin geçim sorununu çözememektedir. Gençlik bugün beslenme, barınma, ulaşım gibi en temel ve en insani ihtiyaçlarını bile karşılayamaz durumdadır. Neredeyse her üniversiteli eğitimine devam edebilmek için güvencesiz, kötü koşullarda, düşük ücretlerle çalışmaya mahkum hale getirilmiştir. Yüz binlerce genç geçinemediği için eğitime son verirken geriye kalanlar ise okullarından çok işe gider hale gelmiştir. Üstelik bu tablo günden güne ağırlaşmaktadır. Gençlik büyük bir geleceksizliğe mahkûm edilmek istenmektedir. Geçtiğimiz aylarda yaşanan kriz eylemlerinde gençliğin en ön saflarda yer alması kuşkusuz gençlik cephesinde ağırlaşan bu tablonun yansımasıdır. Krizin faturasını ödemek istemeyen gençlik bu kapsamda gelecek yeni süreçlerin dolaysız olarak bir parçası olacaktır.

KAPİTALİZM KRİZDE, ÖZGÜRLÜK VE GELECEK MÜCADELEMİZDE!

Önümüzdeki bahar döneminde, krizin faturasına, sömürüye ve baskıya karşı yeni eylemsel süreçler gerçekleşeceğini öngörmek zor değil. Bu süreçleri gençlik içerisinde güçlü bir hazırlıkla karşılayacağız. DGB olarak, yaşanan krizin kapitalist sistemin bir sonucu olduğunu döne döne gençliğe anlatacağız. "Kapitalist düzene karşı devrim" bakışı üzerinden gençliği krizin faturasını ödememeye çağıracağız. "Haklar, özgürlükler ve gelecek" kampanyamızın önemli bir parçası olarak "Kapitalizm krizde, özgürlük ve gelecek mücadelemizde!" şiarını fakültelerimizde, kampüslerimizde, üniversitelerimizde yükselteceğiz.

Devrimci Gençlik Birliği olarak kapitalist krizin ağır faturasına karşı gençliğin haklar, özgürlük ve gelecek mücadelesini büyütmeyle devam edeceğiz. Zira, kapitalist sistemin yapısal olarak ürettiği krizlerin, savaşların ve tüm bunların ortaya çıkardığı ağır yıkımın faturasını ödemek için sömürü düzenine karşı örgütlü mücadeleyi büyütmekten başka bir çıkış yolumuz yoktur.

Eğitim Sen'in eğitimde yarıyıl raporu üzerine

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası 2021-2022 birinci yarıyıl eğitim tablosuna ilişkin bir rapor hazırladı. Raporu eğitim alanında yaşanan birçok sorunla ilgili bilgiler yer aldı. Rapor, ilköğretim ve ortaöğretim bazında toplamda 17 milyon 436 bin 532 öğrenciyi etkileyen onlarca sorun alanının, pandemi süreci ve saray rejiminin politikalarıyla daha da içinden çıkılmaz bir hal aldığını gözler önüne seriyor.

Eğitimin niteliğinde düşüş, paralı eğitim uygulamaları, çocuklara dayatılan dinci-gerici politikalar, okulların fiziki altyapı ve donanım eksiklikleri, kalabalık sınıflar, taşınabilir eğitim, çocuklara yönelik taciz ve istismar vakalarında yaşanan artış... Bunların yanı sıra öğretmenler için ciddi bir sorun alanı olan mülakata dayalı sözleşmeli öğretmenlik ve ücretli öğretmenlik uygulamasının sürmesi, ataması yapılmayan öğretmenler vb. sorunlar da raporda yer alıyor.

Bu sorunlar eğitim döneminin yalnızca ilk yarıyılına ilişkin olsa da, aslında dinci-gerici rejimin 20 yıldır izlediği politikaların, zaten sorunlu olan eğitim sistemini çökerttiğini bir kez daha ortaya koyuyor. Eğitim sistemi derin bir çürüme içinde; sorunlar artık kapitalistler ve mafyatik rejimden nemalananlar hariç tüm toplumu doğrudan etkiliyor.

YÜZ YÜZE EĞİTİM ÖNLEMLER ALINMADAN BAŞLATILDI

Yaklaşık bir buçuk sene süren uzaktan eğitimin ardından 6 Eylül 2021'de okullar yüz yüze eğitime açıldı. Ancak pandeminin toplumsal sağlığı için yarattığı tehlikeye karşı temel önlemler okullarda alınmadı. Salgının etkilerini sınırlamak için gerekli önlemler alınmadı, okullara ek bütçe sağlanmadı, fiziki ve altyapı sorunları giderilmedi, ders saatleri salgına uygun şekilde düzenlenmedi, derslik sayıları artırılmadı, telafi eğitimi ise lafta kaldı. Raporu belirtildiği gibi "Sınıfların düzenli olarak havalandırılması, okul içinde ortak kullanım alanlarının temizliği, bahçe ve açık alan düzenlemelerinin yapılması, öğrenci giriş çıkışlarının düzenlenmesi ve sınıf mevcutlarının azaltılması konusunda ciddi yetersizlikler gözlemlenmiştir. Nüfus yoğunluğu fazla olan bölgelerde kalabalık sınıflar sorunu sürerken, seyreltilmiş eğitim uygulamaları hayata geçirilme-

di." Hal böyleyken okulların temel hijyen giderleri bile velilerden temin edilmeye çalışıldı.

ÇOCUK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME UYGULANMIYOR

Çocuk hakları konusunda devletlerin yükümlülük altına girmesini sağlayan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, aralarında Türkiye'nin de olduğu 197 devlet tarafından imzalandı ancak AKP-MHP rejimi icraatlarıyla bu sözleşmeyi yok sayıyor. "Türkiye'de eğitim ve sağlık sisteminden kadın politikalarına kadar her alanda çocukların yararını değil, kendi çıkarlarını düşünen mevcut sistem; çocuklarımızın sahip olduğu heyecan, merak ve yaratıcılıktan açıkça korkmaktadır" denilen raporda, Türk sermaye devletinin altına imza attığı sözleşmeyi umursamadığını gösteriyor. 1995 yılında devletin, sözleşmede yer alan birçok maddeye çekince koyması, sorunların yeni olmadığına ancak saray rejimi döneminde iyice derinleştiğine işaret ediyor.

Sözleşme yükümlülüklerinde yer almasına rağmen milyonlarca çocuğu olumsuz etkileyen yığınla sorun giderilmediği gibi daha da derinleştiriliyor. Otizmli çocuklar, özel eğitim alanındaki çocuklar dışlayıcı uygulamalara maruz bırakılıyor. Okul öncesi kurum ve kreşler kapatılıyor ya da yeterli teşvikler sağlanmıyor. Bu durum çocuklara yönelik şiddet ve istismarın önünü açıyor.

Bunun yanı sıra raporda, "Türkiye'de eğitim sisteminin müfredat, ders kitapları ve uygulama alanları itibarıyla çocukların, etnik köken, dil, din ve inanç ayrımçılığı ile karşı karşıya olduğu bilinmektedir. Özellikle farklı kimlik ve inanç kökenine sahip çocuklara, özellikle Suriyeli çocuklara yönelik ayrımcı uygulamaların art-

mış olması düşündürücüdür" deniliyor. Kısacası çocuklar arasında etnik köken, din, mezhep ya da kültüre dayalı ayrımcılık iktidar tarafından körükleniyor.

Son dönemde MEB'e bağlı Mesleki Eğitim Merkezleri eliyle artırılan çıraklık ve stajyerlik gibi uygulamalarla çocuklar eğitimden uzaklaştırılıp sömürü çarklarının içine atılıyor. İstismarın bir diğer boyutu olan çocuk işçiliğinin önü açılıyor. Farklı sorun alanlarına değinilen raporda şu ifadeler de yer alıyor: "Çalışan çocukların bir bölümü tarım sektöründe ucuz iş gücü, bir bölümü de ücretsiz aile işçisi olmaktadır. Kız çocukları da benzer nedenlerle eğitim öğretimden uzaklaşarak iş gücüne kayıt dışı olarak katılmaktadır. Ayrıca anadilinde eğitim alamayan öğrencilerin okulda başarısız olarak eğitim dışına itilmeleri de okulu erken yaşta terk etmelerine neden olmaktadır."

EĞİTİM BÜTÇESİ SARAY REJİMİNİN KEYFİNE GÖRE

Raporu, 2022 yılı eğitim bütçesine dair şöyle deniliyor: "2022 MEB bütçesi 189 milyar 11 milyon lira; yükseköğretim bütçesi ise 57 milyar 740 milyon lira olarak belirlenmiştir. Eğitim bütçesinin her yıl oransal olarak arttığı söylenece de MEB bütçesinin milli gelire oranı yüzde 2,6'dan yüzde 2,4'e; yükseköğretim bütçesinin milli gelire oranı ise yüzde 0,8'den, yüzde 0,73'e düşürülmüştür."

Silahlanmaya, din istismarcısı kurumlara, sarayların şatafatına, örtülü ödeneklere büyük servetler ayıran dinci-faşist rejim, pişkince yalanlar uygulayarak gerçeklerin üstünü örtbileceğini var sayıyor. Yıllardır eğitime ayrılan bütçenin seyri, velilerin sırtına yüklenen masraflar, eğitim bütçesinin yalnızca zorunlu alanlar, sermayenin ve kokuşmuş rejimin

ihtiyaçları gözetilerek hazırlandığını kanıtıyor.

Raporu sunulan MEB verilerine göre, ortaöğretimde öğrenci sayısı 30'dan fazla olan şubeler yüzde 62,8 orandadır. İmam hatip liselerinde ise bu oran yüzde 14,5'tir. Verilere yansıyan bu uçurum devletin dinci-gerici eğitime daha fazla önem verdiğini ve imam hatipler lehine pervasızca ayırım yaptığını gözler önüne seriyor. Nitekim talebin az olmasına rağmen MEB Stratejik Plan'da öncelikli gündem her daim yeni açılması planlanan imam hatipler oluyor.

En fazla bütçe ve yatırımın ayrıldığı bir diğer alan ise meslek liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezleri'dir. Raporu buna dair şu bilgiler de yer alıyor: "MEB'in mesleki eğitim ve imam hatip lisesi temelli olarak düzenlenen okullaşma politikası, öğrencilerin çoğunluğunun bu okullara gideceği veya gitmesi gerektiği ön kabulü üzerinden şekillendirilmektedir. (...) İmam hatiplerin eğitim kalitesini arttırmak için milyarlarca lira bütçe ayrılması, OSB'lerde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu sayısının yanı sıra mesleki eğitim merkezlerinin yaygınlaştırılması, özel sektörle iş birliği kapsamında meslek liseleri ile yapılan protokollerin artması dikkat çekicidir."

Eğitim bütçesinin düşürülmesi ve eğitimin gün geçtikçe daha niteliksiz bir duruma düşürülmesi özel eğitim kurumlarını bir alternatif haline getiriyor. Piyasacı eğitim uygulamaları, eğitimde fırsat eşitsizliğini derinleştiriyor. Derlenen verilere göre:

"Türkiye'de 2021-2022 eğitim öğretim yılı sonu itibarıyla 14 bin özel öğretim kurumu (okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve lise) bulunmaktadır. 2002-2003 eğitim öğretim yılında özel öğretimin oranı yüz-

de 1,9 iken, bu oran 2021-2022 eğitim öğretim yılı itibariyle dört kattan fazla artarak yüzde 8'e ulaşmıştır. Özel okulların devlet okullarına oranı ise günümüz itibariyle yüzde 20'yi aşmış durumdadır."

Tablo bu kadar vahimken AKP-MHP iktidarının şefi Tayyip Erdoğan, tam bir pişkinlikle eğitimin parasız olduğu yalanlarını tekrarlıyor. Ancak veriler, paralı eğitimin kapsadığı alanın giderek genişlediğini gözler önüne seriyor. "Eğitim harcamaları içinde hane halkının payı yüzde 20,2'dir ve bu oran OECD ortalamasının iki katından fazladır. 2011 yılında hane halkının yaptığı eğitim harcamalarının toplamı 13 milyar 782 milyon TL iken, 2020 sonu itibariyle 54 milyar 754 milyon TL'ye yükselmiştir. Başka bir ifade ile öğrenci velilerinin ceplerinden yaptığı eğitim harcamaları her geçen yıl artmaktadır."

Özellikle işçi ve emekçiler için paralı eğitim uygulamaları o kadar çekilmez bir noktaya vardırdı ki, bankalar artık "eğitim kredisi" adı altında krediler dağıtmaktadır.

EĞİTİM HAKKI İÇİN MÜCADELEYE!

Raporda eğitimde eşitsizlik, dinci-gerici uygulamalar, eğitimin piyasalaşması ve salgının eğitime olumsuz yansımaları gibi başlıklar öne çıksa da yansıyan sorun alanları sıralamakla bitmiyor. Milyonlarca emekçi ve onların çocukları tüm bu yıkıcı sorunları her gün yaşıyorlar. Sonuç olarak, eğitim alanı toplumun tüm emekçi kesimlerini doğrudan etkileyen en öncelikli alanlardan biridir. Bu alanda yaşanan sorunlar sermaye devleti tarafından görmezden gelinmeye, üstü örtülmeye çalışılsa da eğitimin her kademesinde yaşanan çürüme ayan beyan ortadadır.

Sorunlar bu boyuta varmışken raporda yinelenen "Vazgeçilmelidir, düşündürücüdür, ifade etmeye devam edeceğiz..." gibi söylemlerin gerçek çözümü önermekten aciz ve bu iddianın yoksun olduğunu belirtmek gerek. Elbette ki eğitim alanındaki çürümeye dair yapılan takipler ve toplumun bilgilendirilmesi önemli ancak yeterli değil. Zira raporda sunulan korkunç tablonun bir diğer sorumlusu da devletin pervasız saldırı politikalarına karşı elini taşın altına koymayan sendika ve meslek odalarıdır. Söz konusu geleceğin yapı taşları olan çocuklarımızın, her yanıyla pisliğe batmış mafyatik saray rejimi tarafından adeta ahtapot gibi dinci-gerici, piyasacı, nitelsiz bir eğitim sistemi ile kuşatılmış olmasıdır. Bu noktada toplumun tüm emekçi kesimlerinin birleşik, fiili-meşru mücadeleyi yükseltip iktidarın bu pervasızlığına dur demesi dışında bir çıkış yolu bulunmuyor.

M. NEVRA

Gelecek ve özgürlük buluşmalarında bir araya geliyoruz!

Kapitalist sistem yaşamlarımızı her geçen gün çekilmez hale getiriyor. Kriz, sömürü, baskı, zulüm, savaşlar dünyamızda kol geziyor. "Bu ateşten çokça pay düşüyor" bizlere. Bir yandan geçim sıkıntıları, bir yandan artan baskı ve gericilik. Bir yandan büyük bir geleceksizlik... Peki ne yapmalı? Seyirci mi kalacağız yaşama, yoksa bugünün ve geleceğin öznesi mi olacağız? İşçi sınıfının şairi Brecht diyor ki; "Kavga başladığında evde kalan

Ve davasını başkalarının mücadelesine bırakan

Dikkatli olmalıdır: Zira

Paylaşmayan mücadeleyi

Paylaşır mağlubiyeti.

Kaçamaz ki kavgadan

Dövüşmekten sakınan: Zira

Düşmanın davası için dövülecektir

Kendi davası için savaşmayan."

Bizler yaşama seyirci kalmayı kabul etmiyoruz. Bundan onlarca yıl önce faşizm tarafından katledilen Çek devrimci Fuçık'ın dediği gibi, "Gerçek yaşamda seyircilere yer yoktur, herkes katılır yaşama!"

Yani arkadaşlar, yaşam soruyor bizlere: "Safın neredir? Ne yapıyorsun?"

Bizler bu sorulara birlikte cevap ver-

mek için yola çıkıyoruz...

Gerçekleştireceğimiz "Gelecek ve özgürlük" buluşmalarında milyonlarca işçi ve emekçinin, gencin, kadının ve çocuğun yaşamını cehenneme çeviren kapitalist sistemi tartışacak ve tanıyacağız. Güncel siyasal gelişmeleri, yaşanan

ekonomik, sosyal ve toplumsal olayları birlikte konuşacağız.

Gücümüzü birliğimizden alıyoruz! Seni de birliğimizi güçlendirmeye, yola çıkmaya, "Gelecek ve özgürlük" buluşmalarımıza katılmaya çağırıyoruz.

DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Liselilerin Sesi özel sayısının 7.'si çıktı

Pandeminin başından bu yana yayınına dijital olarak devam eden Liselilerin Sesi özel sayısının 7.'si "Haklarına, özgürlüğüne, geleceğine sahip çık! Liseliler birliğe, DLB'ye!" şiarıyla çıktı. Bu sayıda, pandemi döneminde verilmeye başlanan yüz yüze eğitimde yaşanan sorunlar ele alınırken, gençliğe dayatılan kuyu geleceksizliğe karşı liseliler hakları, özgürlükleri ve gelecekleri için mücadele etmeye çağrıldı.

Liselilerin Sesi dergisinin bu sayısında, 1,5 sene boyunca eğitimde yaşanan kayıp zamanda, 6 milyondan fazla öğrencinin gerekli teknik ekipmanlara sahip olmadığı için uzaktan eğitime erişemediğinin vurgulandığı bir yazı yer aldı. Devamında ise birçok lisede okuyan liselilerden eğitim ve salgın ile ilgili görüşe yer verildi.

Meslek liselilerin okulda ve staj-

da yaşadıkları sömürüye dair bir yazı yer aldı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 7 yıl aradan sonra topladığı "Milli Eğitim Şurası"na ve aldıkları kararlara dair bir yazıya yer verildi. 2023 yılında yapılması planlanan seçimlere dair "Oy deposu değiliz ve bizi tanımlamaya harfler

yetmez... Gelecek seçim sandıklarına sığmaz!" başlıklı bir yazı yer aldı. Son dönemde artan ekonomik kriz ve geçim sıkıntısına dair bir yazı yer aldı. Son olarak ise Devrimci Gençlik Birliği'nin "Haklar, özgürlükler ve gelecek Beyanati"na yer verildi.

Sefalet dayatmalarına ve
sendikal örgütlenmeye
dönük saldırılara karşı

**İşgal,
grev,
direniş!**

